

UTVECKLING AV KOLLEKTIVTRAFIKEN på ÅLAND

Sammanställningen av förslag till utveckling av
kollektivtrafiken är uppgjord av Bosse Ahlnäs
9.3.2009

Ålands landskapsregering har vid enskild föredragning 5.2.2008 beslutat tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att se över bl.a. turlistor, avgiftsnivåer och marknadsföring samt möjligheter till kvällstrafik och beställningstrafik.

Målsättningen är att vidtagna åtgärder skall öka passagerarunderlaget med minst 10 %. Arbetsgruppen består av landskapsregeringsledamot Runar Karlsson som ordförande samt teknisk inspektör Göran Holmberg, bokningschef Katarina Norrgård (och bokare Ramona Lindblom) som medlemmar. Gruppen kan höra utomstående i samband med arbetet och skall slutföra sitt arbete senast 31.12.2008.

Ålands landskapsregering har 11.4.2008 bett de åländska kommunerna om hjälp och idéer hur man skall åstadkomma en utökning av passagerarunderlaget i kollektivtrafiken, som i sin tur garanterar nuvarande trafik i kommunerna eller t.o.m. möjliggör ytterligare en utökning och utveckling av trafiken.

Landskapsregeringen har också bett att kommunerna skulle höra kommuninvånarna om deras åsikter samt bett kommunerna att vidta åtgärder för ett ökat bussåkande genom att kommunerna i sina kommuninfo infogar bussturlistorna som gäller för kommunen samt också informerar kommuninvånarna hur bekvämt, förmånligt och klimatvänligt det är att åka buss i stället för att köra bil.

Utlåtandena har inbegärts till 1.10.2008 och har inlämnats till landskapsregeringen från;

Brändö kommun
Föglö kommun
Geta kommun
Hammarlands kommun
Jomala kommun
Kökars kommun
Lemlands kommun
Lumparlands kommun
Sottunga kommun
Vårdö kommun
10 kommuner samt från
Sundqvist Buss Ab
Gudrun Arebert m.fl., Lemland
Bosse Ahlnäs, Vårdö

Undertecknad utredare har 28.11.2008 av arbetsgruppen erhållit i uppdrag att uppgöra en övergripande sammanfattning av yttrandena för att utveckla trafiken.

Uppdraget har kompletterats med att utredaren ombetts att inkomma med förslag till utveckling av kollektivtrafiken med hänvisning till de utlåtanden som inkommit. Utredaren har dessutom 26.2.2009 fått i uppdrag att inbegära av bussbolagen statistik där medeltalet passagerare för varje tur under år 2008 framgår.

Utredaren har haft kontakt med och intervjuat följande personer under arbetet med sammanställningen:

Bengt Dahlén, trafikingenjör, Ålands landskapsregering, trafikavdelningen
 Göran Holmberg, teknisk inspektör, Ålands landskapsregering, trafikavdelningen
 Katarina Norrgård, bokningschef, Ålands landskapsregering, Ålandstrafiken
 Geir Lundberg, enhetschef, Williams Buss Ab
 Ove Boman, trafikledare, Williams Buss Ab
 Kurt-Ove Lindh, VD, Sundqvist Buss Ab
 Mikael Lindström, körmästare, Sundqvist Buss Ab
 Ulf Grüssner, VD, Stadsbussen i Mariehamn Ab och Röde Orm Ab
 Jan-Roger Granlund, förman, Stadsbussen i Mariehamn Ab och Röde Orm Ab
 Leif Karlsson, Sunds Taxi & Buss
 Juhani Vainio, trafikråd, J. Vainion Liikenne Oy, Salo
 Matti Vainio, VD, J. Vainion Liikenne Oy, Salo
 Sauli Kivioja, ekonomichef, J. Vainion Liikenne Oy, Salo
 Martti Sirkkaniemi, överinspektör, Länsstyrelsen i Västra Finlands län, Åbo
 Kari Ruokola, EU-informationen, Mariehamn
 samt per telefon de taxiägare som bedriver kollektivtrafik på Åland

Innehållsförteckning

Lagar och beslut som reglerar busstrafik och kollektivtrafik på Åland
 Linjetrafiktillstånd för buss på Åland
 Bussparken på Åland
 Understöd för kollektivtrafiken på Åland
 Anslutningstrafik och kollektivtrafik med taxi på Åland
 Konkurrensutsättning
 Kollektivtrafik och köp av olönsam trafik i Västra Finlands län
 Synpunkter och idéer linjevis
 Synpunkter och idéer om trafiken i Jomala, Finström, Saltvik och Hammarland
 Koordinering med färjorna
 Förslag till utveckling av kollektivtrafiken
 Nytankande
 Sammanfattning
 Prioritering av förbättringar i kollektivtrafiken

Lagar och beslut som reglerar busstrafik och kollektivtrafik på Åland

Landskapslag om yrkesmässig trafik, 1976/33 jämte ändringar
 Landskapsförordningen om yrkesmässig trafik, 6/2000
 Landskapsregeringens beslut om trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik i landskapet Åland, 62/2007
 Landskapsregeringens beslut om taxitaxor inom landskapet Åland, 93/2008
 Landskapsregeringens beslut om ruttaxa för taxibilar och färdtjänstbilar, 94/2008
 Landskapsförordning om skolskjutsning, 140/2008 – träder i kraft 15.6.2009

Lagarna, förordningarna och besluten kan laddas ner på Internet på Ålands
landskapsregerings hemsida;
<http://www.regeringen.ax> – Lagstiftning – Ålands författningssamling

Linjetrafiktillstånd för buss på Åland

Bestämmelser om linjetrafik ingår i Landskapslagen om yrkesmässig trafik 33/1976.

Med stöd av 6 § landskapslagen om yrkesmässig trafik (33/1976) och landskapsförordningen om yrkesmässig trafik (6/2000) har följande fem trafikanter beviljats tillstånd att bedriva linjetrafik med buss:

Williams Buss Ab, 16.5.2007 – 10.6.2010

Eckerö – Hammarland – Mariehamn, (linje 1)

Lumparland – Lemland – Mariehamn, (linje 5)

Godby – Gölby – Emkarby – Pålsböle, (linje 6)

Björby – Jomalaby – Ytterby – Mariehamn, ("linje 7A - JOMALA")

Vargsunda – Västansunda – Torp – Södersunda – Ulfsby – Jomala skola, ("linje 7B")

Sundqvist Buss Ab, 16.5.2007 – 10.6.2010

Geta – Saltvik – Pålsböle – Godby – Mariehamn (linje 2)

Östra/västra Saltvik – Godby – Mariehamn, (linje 3)

Vårdö – Sund – Godby – Mariehamn, (linje 4)

Stadsbussen i Mariehamn Ab, 7.3.2008 – 7.3.2013

Mariehamn runt, (linje A,B,C,D)

Hamnen – centrum, (trafiken sköts av helägda bolaget Röde Orm Ab)

Mariehamns centrum – Espholm – Järsö by i Lemland, ("linje 8")

Leif Karlsson, (Sunds Taxi & Buss), 18.11.2004 - 31.12.2009

Hulta-Finby via byarna Mångstekta-Delvik-Sibby-Strömbolstad-Brändbolstad-Björby-Prästgården-Lappböle-Stenbro-Kulla-Kastelholm-Tosarby, ("linje 9")

J. Vainion Liikenne Oy, 6.6.2005 – 31.12.2009

Åva – Brändö – Torsholma, (linje TORSHOLMA - ÅBO)

Enligt 14 § landskapslagen om yrkesmässig trafik (33/1976) har idkare av personlinjetrafik rätt att efter beställning uthyra buss jämte förare för tillfällig transport eller färd även till orter utanför den egentliga linjen, om ej den regelbundna trafiken lider men därav.

Landskapsregeringen har 6.2.2007 konstaterat att nuvarande lagstiftning inte ger möjlighet att bevilja fler än en trafikidkare linjetillstånd på en specifik linje.

Landskapsregeringen har 16.5.2007 konstaterat att de tillstånd som förnyats för Williams Buss Ab och Sundqvists Buss Ab har givits undantagsvis för tre år med hänvisning till att en ändring av landskapslagstiftningen om yrkesmässig trafik skulle företas. En sådan ändring har inte kommit till stånd. Den gällande landskapslagen är

omodern och kräver en revidering för att motsvara dagens krav på kollektivtrafiken. Då detta förhoppningsvis kan göras inom en tvåårsperiod är det motiverat att tillstånden förnyas för en kortare period för att åstadkomma en bättre anpassning av trafikillståndssystemet till de faktiska förhållandena.

Bussparken på Åland

Bussparken på Åland per 15.2.2009

Williams Buss Ab	12 bussar	inklusive en minibuss
Sundqvist Buss Ab	12 bussar	inklusive en minibuss
Stadsbussen i Mariehamn Ab	6 bussar	
Röde Orm Ab	2 bussar	inklusive en Londonbuss
Sunds Taxi & Buss	3 bussar	inklusive en minibuss
Klobbars Gästhem & Stugor, Kökar	1 buss	ej yrkesmässig trafik
TOTALT	36 bussar	

Därtill har Röde Orm Ab fyra minitåg och Eckerö Linjen ett minitåg.

Understöd för kollektivtrafiken på Åland

Utdrag ur landskapsregeringens budget för år 2009:

48.10.45 Understöd för kollektivtrafik 1.800.000 €

Föreslås ett anslag om 1.800.000 euro för upprätthållande av trafik under år 2009 enligt fastställd turlista inkluderande 6.000 euro för Ålandstrafikens informations-verksamhet såsom tryckning av bussturlistor och spridning av dessa. Ökningen av anslaget föranleds av en stegring av busskostnadsindex.

Inför hösten 2007 har en förändring av taxorna gjorts, vilket uppmuntrar till användning av kollektivtrafik. Landskapsregeringen inhämtar årligen kommunernas utlåtanden om utformningen av den regionala kollektivtrafiken och fastställer tidtabellerna och biljettpriserna och avgifterna för månadskort. **Busstidtabellerna samordnas med skärgårdstrafikens turlistor för de frigående färjorna.** Trafikidkaren/ entreprenören är skyldig att föra statistik över trafiken.

Enligt ingånget avtal för perioden juni 2007 – juni 2010 behåller trafikidkaren / entreprenören inkomsterna, från den trafik som bedrivs samt erhåller ett stöd per redovisad, turlistad kilometer (ca 820.000 km). Ekonomisk slutreglering sker årsvis i efterskott.

Av anslaget beräknas 100.000 euro användas till ökad glesbygds- och matartrafik som bedöms vara ekonomiskt försvarbar bedrivs och som handhas av respektive kommun med understöd från landskapsregeringen. Anslaget ökas från 50.000 euro till 100.000 euro och trafiken skall vara kontinuerlig och koordineras med linjetrafiken. Kommunerna skall kunna erhålla stöd uppgående till 80 % av de direkta kostnaderna förknippade med trafiken. **Inga avgifter skall tas för denna trafik med tanke på den fastställda maxtaxan för linjetrafiken.**

En arbetsgrupp överväger för närvarande hur en reformering av systemet för busskollektivtrafiken kan förnyas. Förslag inbegärs från de berörda kommunerna beträffande strukturen i tidtabellerna samtidigt som utformningen av avgifterna granskas varvid införande av ett s.k. ungdomskort övervägs. Avsikten är att i budgetförslaget för år 2010 presentera de förslag till ändringar som arbetet ger anledning till.

Passagerarstatistik för de busslinjer som erhåller landskapsstöd framkommer av nedanstående tabell:

Linje	År 2005	År 2006	År 2007	År 2008	År 2009
1	114.337	129.064	113.932	98.919	
2	35.772	34.277	36.323	43.438	
3	22.869	30.520	31.417	28.241	
4	58.685	51.894	53.287	67.904	
5	59.705	60.027	49.967	70.228	
6	15.020	12.865	9.149	12.700	
7 (Jomala)	0	0	0	24.022	
8 (Järsö)					
9 (Sund)					
10 (Brändö)					
TOTALT	306.388	318.647	294.075	345.452	ökning 17,5 %

Linjerna 8 och 9 erhåller indirekt landskapsstöd för elevtransporter, som utbetalas till kommunerna och ingår i basbeloppet för landskapsandelen för driften av grundskolorna.

Linje 10, Brändö – Åbo, erhåller varken landskapsstöd eller bidrag från länsstyrelsen i Södra Finlands län.

Landskapets stöd för kollektivtrafiken (konto 48.10.45):

kostnader	1.233.972	1.379.834	1.545.767	1.632.028	1.800.000
kostnad/pass	4:03	4:33	5:26	4:72	

Budget 2009

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	6.000
8205	Övrigt näringsliv	1.794.000
	Anslagsbehov	1.800.000

Finansavdelningen vid landskapsregeringen har i februari 2009 uppmanat avdelningarna att komma med förslag om en inbesparing av 2 % av utgifterna i den fastställa budgeten för år 2009. Budgetanslaget för landskapets stöd för kollektivtrafik är 1.800.000 €, så inbesparingen skulle här vara 36.000 €.

Mariehamns stad sedan den 1 februari år 2000 köpt busstrafiktjänster av Röde Orm Ab / Stadsbussen i Mariehamn Ab. Staden står för samtliga kostnader och inga passageraravgifter uppbärs.

År	passagerare	köp av tjänster	kostnad / pass.
1999	97.044		
2000	226.023	294.387 €	1:30 €
2005	332.569	501.368 €	1:51 €
2006	341.506	526.368 €	1:54 €
2007	298.063	539.070 €	1:81 €
2008	281.272	682.507 €	2:43 €
2009		750.000 €	

Lägsta busstaxan för en resa på 6 km på landsbygden är på Åland 1:80 € sedan 1.10.2007 och den högsta taxan på Åland är 4:00 €.
Busstaxan på Åland, 1.10.2007, bilaga.

Lägsta busstaxan för en resa på 6 km på landsbygden är på fastlandet 2:90 € sedan 1.7.2008.
Matkahuoltos rekommenderade busstaxa på fastlandet, 1.7.2008, bilaga.

Är passagerarantalet tillräckligt högt täcker taxan på fastlandet kostnaderna och inget understöd behöver utbetalas för denna linje och linjen har inte behövts konkurrensutsättas.

Hur de olika busslinjerna på Åland erhåller km ersättning per turlistad kilometer av landskapsregeringen utöver de biljettintäkter som erhålles:

Linjerna 1, 5, 6, "7A"	km ersättning per redovisad, turlistad kilometer, 1:76 €/km
Linje 1, anslutning ms Eckerö	km ersättning per redovisad, turlistad kilometer, 0:49 €/km (50 % av den fastställda km ersättningen)
Linje "7B"	km ersättning per redovisad, turlistad kilometer, 0:97 €/km
Linjerna 2, 3, 4	km ersättning per redovisad, turlistad kilometer, 1:78 €/km
Järsö skollinjen, "linje 8"	Södra Ålands högstadiedistrikt, Lemlands kommun och Mariehamns stad betalar för skoleleverna, icke skolelever betalar 2 € för en resa.
Norra Sunds skollinjen, "linje 9"	Norra Ålands högstadiedistrikt och Sunds kommun betalar för skoleleverna, icke skolelever betalar 0 €.
Linjerna A, B, C och D Mariehamn – Centrum	Mariehamns stad betalar allt – inga biljettintäkter trafikeras med Londonbuss eller minitåg inget understöd – passagerarna betalar 2 €.
Brändölinjen, "linje 10"	inget understöd – finska busstaxan tillämpas
Nattlinjerna till Långnäs	- körs till/från Viking Line som beställningstrafik av rederiets eget bussbolag. Passageraravgift 12 €. - körs till/från Silja Line som beställningstrafik med taxi. Passageraravgift 14 €.
Minitåg Mariehamn	inget understöd – passageraravgift 2 €
Minitåg Eckerö	inget understöd – passageraravgift 3 € tur/retur

Landskapsregeringen har 5.1.2009 konstaterat att transportindexet ökat med 11,9 % och justerat kilometerersättningen i enlighet med avtal och transportindex för Sundqvist Buss Ab och Williams Buss Ab räknat från 1.6.2008.

Ersättningen för km stödet fastställdes till 0:97 €.

I kilometerersättningarna 1:76 €/km och 1:78 €/km för linjerna 1-7A ingår ersättningar för skolelevernas transporter, **oberoende om skolelever åker med turen eller inte åker.**

Anslutningstrafik och kollektivtrafik med taxi på Åland

Nedannämnda taxiägare vilka av landskapsregeringen 18.11.2004 beviljats tillstånd för beställningstrafik med personbil i landskommunerna idkar kollektivtrafik.

Tillstånden gäller till 31.12.2009. Kommunerna är beställare och har av landskapsregeringen erhållit understöd för kollektivtrafik i glesbygdskommuner. Understödet har t.o.m. år 2008 utgjort 90 % av de godkända kostnaderna, dock högst en bestämd summa.

Fr.o.m. år 2009 utgör understödet för kollektivtrafik 80 % och inga passageraravgifter får uppbäras, med tanke på den fastställda maxtaxan för linjetrafiken (4 €), d.v.s. trafiken skall vara avgiftsfri. Kommunerna har informerats om detta 12.2.2009.

Kollektivtrafik och matartrafik, linjer och ersättningar per 1.1.2009:

Brändö

Marco Granberg, tel. 0405 046683, udda vecka

Marlene Åberg, tel. 0400 229454, jämn vecka,

Torsholma – (Fiskö) – Åva

måndagar – lördagar på beställning anslutningar till ms Alfågelns och ms Viggens huvudturer. Samt några anslutningsturer på söndag.

Passagerarna betalar till taxin 4:00 € Torsholm – Åva + någon euro extra utanför vägnätet. Lägre avgift kortare sträckor; från Brändö by 2:50 €, från Korsö och Åva 3:00 € till Torsholma, Därtill bussavgift Mariehamn – Hummelvik, 4:00 €.

Vainion Liikenne har tillämpat den finska busstaxan mellan Torsholma och Åva 5:40 €

Föglö

Dan Eriksson, tel. 50218

Hastersboda – Överö – Sonboda – Bråttö – Degerby

Anslutningsturer på morgonen; till 10.00 färjturen från Degerby samt på eftermiddagen 17.15 från Degerby.

Turerna körs varje vardag på beställning enligt tidtabell.

Ingen passageraravgift i taxin.

Passagerarna betalar endast bussavgift Mariehamn – Långnäs, 3:80 €

Dan Eriksson debiterar av kommunen enligt ruttaxan för taxibilar. Ersättningen är sämre för långa rutter än för korta rutter. Dan Eriksson anser att ruttaxan borde avskaffas eller så borde ersättningarna höjas.

Hammarland

5 st taxibilar, kontaktperson Anders Öström, tel. 37649

Östanträsk – Torp – Kattby – Skarpnåtö

Kattby – Skarpnåtö

varje vardag enligt tidtabell

De som har kort / biljett betalar ingenting till taxin.

Enskilda passagerare betalar i taxin enligt busstaxa för hela resan, 19 zoner, 4 € i riktning till Mariehamn. Från Mariehamn betalar passagerarna i bussen för hela resan.

Kumlinge

Lindéns taxi, Leif Lindén, tel. 0400 665650

Seglinge – Snäckö – Kumlinge färjfäste

Passagerarna betalar till taxin 2:30 – 2:50 € beroende på sträckans längd.

Därtill bussavgift Mariehamn – Långnäs, 3:80 € eller Mariehamn – Hummelvik 4:00 €.

Turerna körs varje vardag på beställning enligt tidtabell till de flesta färjanslutningar till färjhamnarna i Kumlinge och Snäckö.

Kökar

Matts-Oles Taxi, Matts-Ole Hellström, tel 0400 721207

Harparnäs – Karlby – Hellsö

Två turer på morgonen; till 06.30 och 08.50 färjturerna

En tur på eftermiddagen 18.35 eller 20.45 från Harparnäs

Varje vardag på beställning enligt tidtabell

Passageraravgift till taxin 2 euro oberoende av påstigningsplats längs rutten landskapsvägen Hellsö – Karlby – Harparnäs.

Tilläggsavgift för avvikelse från rutten 2 euro.

Därtill bussavgift Mariehamn – Långnäs, 3:80 €.

Lemland

Rolf Etzell, tel. 0400 973700

Mariehamn – Järsö

Turen körs måndag – fredag kl. 16.15, 17.15 från Bussplan i Mariehamn till Nåtö och Järsö.

Passagerarna betalar för en resa 2:10. Trafikidkaren har av Lemlands kommun erhållit körningarna efter anbud.

Saltvik

Sussis Taxi, Susanne Holmström, tel 0457 3613357

Tängsödavik - Kvarnbo

En tur på morgonen måndagar och fredagar till bussen 09.10 i Kvarnbo till M:hamn

En tur på eftermiddagen måndagar och fredagar 14.45 från Kvarnbo till Tängsödavik

Passageraravgift till taxin 2:35 euro. Därtill bussavgift Kvarnbo – Mariehamn, 2:90 €.

Sottunga

I Sottunga finns ingen taxi

Sund

Sunds Taxi och Buss, Leif Karlsson, tel. 0457 3134200

Anslutningstrafiken från byarna i norra Sund till bussen i Sundby 08.00 till Mariehamn och från bussen från Mariehamn i Sundby kl. 14.45 sker med skolbuss.

Bussavgift i Sundsbussen, 0 €, Bussavgift Sundby – Mariehamn, 2:90 €

Vårdö

Bomans Taxi, Bengt-Olof Boman, tel. 47742, 0400 892142

Simskäla Taxi, Katarina Karlsson, tel. 47547, 0400 605831

Simskäla – Vårdö kyrka

Vårdö (fasta vägnätet) – Töftö färjan

Turerna körs på beställning. En tur körs vardagar till / från bussen kl. 14.00 på Prästö

Därtill finns det sommartid en tur till bussen 08.00 på Prästö. Från / till Simskäla finns det en tur en dag i veckan samt en tur under veckosluten.

Ingen passageraravgift i taxin

Passagerarna betalar till bussen bussavgift Mariehamn – Prästö, 4:00 € eller

Mariehamn – Vårdö kyrka, 4:00 €

Vad en passagerare betalar för en resa till Mariehamn med kollektivtaxi + buss
1.1.2009

Brändö (Åva)	8:00 €
Brändö (Åva), sommartid	9:40 €
Föglö	3:80 €
Hammarland (Skarpnåtö)	4:00 €
Kumlinge	6:50 €
Kökar	5:80 €
Saltvik (Tängsödavik)	5:25 €
Sund (Norra Sund)	2:90 €
Vårdö	4:00 €

Understöd för kollektivtrafik med taxi

Landskapsregeringen har år 2008 beviljat följande kommuner understöd för glesbygds- och matartrafik;

Kommun	euro
Brändö	17966
Föglö	5860
Hammarland	2196
Kumlinge	5490
Kökar	3294
Lemland	2930
Saltvik	1830
Sottunga	0
Vårdö	841
Totalt	40407

Understödet utgör 90 % av de godkända nettoutgifterna, dock högst ovannämnda summor. Understödet har varit oförändrat under ca 10 års tid.

Kommunerna har av landskapsregeringen erhållit följande allmänna direktiv för kollektivtrafik i glesbygd då taxi anlitas för reguljära resor, för att bidraget skall kunna beviljas:

Trafiklinjen som trafikeras skall annonseras.
Kommunen får fastställa veckodagar och turlista.

- A. Trafikidkaren garanteras per tur den inkomst som motsvarar taxitransport av högst två passagerare.
- B. Avgifter uppbärs av passagerare, motsvarande av landskapsstyrelsen fastställa avgifter för buss på förekommande sträckor.
- C. Trafikidkaren redovisar månatligen till kommunen statistik över transporterade passagerare och inkomster. Skillnaden mellan den i punkt a. nämnda inkomsten och uppburna avgiften erlägger kommunen till trafikidkaren.

D. Kommunen erhåller enligt samma system månatligen det procentuella bidraget för de erlagda kostnaderna av landskapsstyrelsen.

Landskapsregeringen har fastställt de högsta tillåtna ruttaxorna för taxibilar (94/2008). (Bilaga). Enligt 1 § tillämpas ruttaxan på regelbundna med taxibilar och färdtjänstbilar utförda transporter. Transporter anses regelbundna som beställts i förväg för samma eller nästan samma färdsträcka och som körs minst fyra gånger under en 30-dagars period.

Konkurrensutsättning

Utdrag ur budgeten för landskapet Åland år 2007;
Landskapsregeringen har i tidigare budgeter redogjort för en planerad övergång till att upphandla busskollektivtrafiken under konkurrens. Landskapsregeringen har dock insett att förutsättningarna för upphandling inte är de bästa möjliga och kommer därför att i huvudsak fortsätta med det nuvarande systemet. Däremot kan landskapsregeringen ändå gå in för att upphandla delar av trafiken i sådana fall där förutsättningarna är de rätta och åtgärderna kan förväntas öka tillgängligheten.

(FI) Kollektivtrafik och köp av olönsam trafik i Västra Finlands län

FI = gäller fastlandet (Finland).

Lagar och förordningar som reglerar kollektivtrafiken i Finland;

Lag om tillståndspliktig persontrafik på väg, 15.2.1991, 343/1991
Lag om ändring av lagen om tillståndspliktig persontrafik på väg, 15.7.1994, 662/1994
Förordning om tillståndspliktig persontrafik på väg, 15.7.1994, 666/1994
Lag om offentlig upphandling, 30.3.2007, 348/2007
Kommunikationsministeriets förordning om statsunderstöd för kollektivtrafik, 30.1.2002, 64/2002 jämte ändringar
Kommunikationsministeriets förordning om ruttaxor för taxibilar, 16.6.2006, 499/2006
Förordningen gäller ej efter 2.7.2007. Framöver fastställs inte längre någon ruttaxa, vilket innebär att pristaket enligt ruttaxan för offentliga transporttjänster slopas.
Kommunikationsministeriets förordning om taxitaxor, 19.7.2007, 780/2007
Kommunikationsministeriets förordning om seriebiljettaxor för busstrafik, 3.6.2008, 390/2008

Europaparlamentets och Rådets förordningar;

Rådets förordning (EEG) nr 1191/1969 av den 26 juni 1969 om medlemsstaternas åtgärder i fråga om allmän trafikplikt på järnväg, väg och inre vattenvägar
Rådets förordning (EEG) nr 1893/1991 av den 20 juni 1991 om ändring i förordning (EEG) nr 1191/1969 om medlemsstaternas åtgärder i fråga om allmän trafikplikt på järnväg, väg och inre vattenvägar
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1370/2007 av den 23 oktober 2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1191/1969 och (EEG) nr 1107/1970.
Denna förordning träder i kraft 3.12.2009.

(FI) För beställnings- och köptrafik behövs kollektivtrafiktrafikstillstånd

Persontransport på väg med motorfordon mot ersättning är tillståndspliktig persontrafik för vilken man bör ha trafikstillstånd för kollektivtrafik. Trafikstillstånd beviljas av länsstyrelsen i det län där sökanden har sin hemort.

Ett kollektivtrafikstillstånd berättigar till att bedriva både beställningstrafik och den köptrafik som upphandlas av staten och kommunerna i hela landet med undantag för Åland.

Kollektivtrafiktrafikstillstånd beviljas en sökande som

- är solvent
- har gott anseende
- är yrkesskicklig
- som person är lämpad att bedriva persontrafik och som rör över sig själv och sin egendom.

Tillståndet kan även beviljas en juridisk person, dvs. ett bolag eller samfund, som är solvent och förutsatt att den person som svarar för trafiken uppfyller de övriga ovan nämnda kraven. En sökande skall visa att han har tillräckliga ekonomiska resurser att inleda trafikverksamheten och sköta trafiken på ändamålsenligt sätt.

(FI) För regelbunden persontrafik krävs linjetrafikstillstånd

För sådan regelbunden persontrafik med buss, vars tjänster kan utnyttjas allmänt, krävs linjetrafikstillstånd. Den rutt som används fastställs av trafikstillståndsmyndigheten. Linjetrafiken finansieras med kundinkomster.

Linjetrafikstillstånd kan beviljas en sökande som innehar trafikstillstånd för kollektivtrafik. Linjetrafikstillstånd beviljas av länsstyrelsen. Ifall rutten sträcker sig över flera än ett läns område, beviljas tillståndet av den länsstyrelse på vars område den största delen av rutten finns. När linjetrafik som överskrider en länsgräns helt eller delvis bedrivs som snabbturstrafik beviljas tillståndet av länsstyrelsen i Södra Finlands län.

(FI) Länsstyrelsen eller kommunen kan köpa olönsam trafik

Kostnaderna för kollektivtrafiken täcks huvudsakligen med biljettintäkter. Om trafiken inte är lönsam, vilket innebär att intäkterna inte täcker kostnaderna, men trafiken anses vara viktig för samhället, kan länsstyrelsen eller kommunen köpa kollektivtrafik.

Med köptrafik avses regelbunden persontrafik som kan anlitas av alla och som bedrivs på basis av köpavtal. Innan servicen köps, ordnas en offerttävling. Att kunna bedriva köptrafik skall sökanden ha antingen ett kollektivtrafikstillstånd eller ett taxistillstånd.

Länsstyrelsen kan köpa kollektivtrafik som körs mellan kommuner och som är avsedd för olika kundkategorier. Kommunerna köper kompletterande trafik som körs inom kommunen. År 2007 köpte länsstyrelsen i Västra Finlands län olönsam trafik för cirka 7,12 milj.

Anbudstävlingar för köptrafik

Varje serviceenhet vid länsstyrelsen i Västra Finlands län konkurrensutsätter köptrafiken inom sitt verksamhetsområde.

För köptrafikobjekt kan sökas linjetrafiktillstånd

Målet är att trafikföretagarna sköter största delen av kollektivtrafiken i form av linjetrafik för vilken kostnaderna täcks med biljettintäkter. Av denna orsak ger länsstyrelsen, innan en ny offertrunda ordnas, trafikföretagarna möjlighet att ansöka om att sådana turer som tidigare körts som köptrafik för att köras med biljettintäkter.

(FI) Kommunerna får statsunderstöd för kollektivtrafik

Länsstyrelsen kan bevilja kommunerna högst 50 % i statsunderstöd för bedrivande av stadsmässig lokaltrafik och högst 48 % för sänkning av priserna på region-, arbetsrese- och stadsbiljetter.

Med hjälp av understödet för lokaltrafik kan utbudet av turer och rutter inom trafiken kompletteras på stadsområden. Med biljettunderstöd som finansieras av samhället kan i sin tur priset på regelbundna resor sänkas och kollektivtrafikens attraktivitet ökas.

(FI) Utvecklingsprojekt

Länsstyrelsen kan bevilja statsunderstöd också för planerings- och utvecklingsprojekt. Med att utveckla statsunderstödet kan verksamhetsförutsättningarna för kollektivtrafiken säkerställas på lång sikt. Med utvecklingsprojekten skapas förutsättningar för att tjänsterna inom kollektivtrafiken skall bibehållas och för att servicenivån inom kollektivtrafiken skall förbättras. Med utvecklingsprojekten försöker man också dämpa ökningen av transportkostnader som betalas av samhället.

Länsstyrelsen kan bevilja en kommun statsunderstöd för inledande av en servicelinje och anropsstyrd kollektivtrafik för högst två år i taget och för försök med centraler för samordning av resor för högst tre år. Länsstyrelsen kan dessutom bevilja en kommun eller ett förbund på landskapsnivå inom sitt område statsunderstöd för planering av kollektivtrafiken och uppgörande av en trafiksystemsplan, med undantag av Helsingfors, Tammerfors, Åbo och Uleåborgs stadsområden, för vilka understödet kan beviljas av kommunikationsministeriet. I statsunderstöd kan beviljas högst 50 procent av planerings- och forskningskostnaderna.

Förutom av länsstyrelsen finansieras projekten för trafikutveckling av kommunikationsministeriet med tyngdpunkt på bl.a. utvecklandet av informationssystemen inom kollektivtrafiken och genomförandet av resecentraler.

(FI):

Den som ansöker om kollektivtrafiktillstånd anses ha tillräckliga ekonomiska resurser att starta ett företag och att på ett ändamålsenligt sätt sköta trafiken, om han har till sitt förfogande ett kapital eller en reservfond, som uppgår till 9.000 € för den första bussen och 5.000 € för de därpå följande bussarna.

Busstaxorna är fria på fastlandet, d.v.s. bussföretagarna kan själva bestämma biljettpriserna. Kommunikationsministeriet har 19.12.2007 fastställt en seriebiljettaxa för busstrafik som bussföretagarna måste tillämpa. Med denna seriebiljettaxa som grund har sedan Matkahuolto uträknat en modelltaxa för enkelbiljetter som de flesta bussföretag tillämpar. Den minsta avgiften är från 1.7.2008 2:90 € för en bussresa på 6 km.

På fastlandet är det främst busstrafik som upphandlas av länsstyrelsen som köptrafik. I någon mån förekommer också trafik med taxibilar som upphandlas av länsstyrelsen som köptrafik. Köptrafiken med taxi är närmast anslutningstrafik till färjor (Iniö ms Aurora och Gustavs ms Vigen). Den trafik som upphandlas av kommunerna är främst skolturer med taxi.

Den nationella förordningen om linjetrafiktillstånd omarbetas för närvarande, för att harmonisera med Europaparlamentets och rådets förordning (EG 23.10.2007 nr 1370/2007) om kollektivtrafik på järnväg och väg.

(FI):

Köp av kollektivtrafik i Åbo

Kostnadsnivån i medeltal för heldagstrafik i Åbo som staden köper av en trafikidkare är för närvarande c. 140 €/dygn + 30 €/h + 0:50 €/km.

Länk:

<http://www05.turku.fi/ah/jlk/2009/0212001x/Images/787460.pdf>

Synpunkter och idéer linjevis

Linje 1 -----

Turer på linje 1 för de som börjar arbeta i Mariehamn 07.30 och 08.00.

Hammarlands kommun anser att resurser i första hand bör satsas på de turer som möjliggör för invånare att ta sig bekvämt tur och retur till arbetet. Eftersom den största delen av invånarna torde börja arbeta kl. 08.00 i Mariehamn så är det sannolikt att flera personer skulle välja bussen ifall den ankom till Mariehamn ca 07.45-07.50. Det finns även personer som börjar arbeta kl. 07.30 i Mariehamn och för de här personerna borde det även finnas en busstur som har en ankomst till Mariehamn 07.15-07.20. De personer som arbetar i Norra Mariehamn kunde även ta den här bussen om de börjar arbetet kl. 08.00.

Utredaren konstaterar att nu avgår det bussar från Eckerö, Berghamn 07.00 och 08.03 med ankomst till Mariehamn 07.40 respektive 08.37.

Eftermiddagstur kl. 16.35 från Mariehamn

Hammarlands kommun har önskat att en tur som går kl. 16.35 från Mariehamn kunde återinföras då en intervall på en timme mellan avgångar från Mariehamn till Hammarland vid arbetsdagens slut är för lång tid.

Utredaren konstaterar att turen 16.35 från Mariehamn till Eckerö ännu trafikerades våren 2001. Nu avgår det bussar till Eckerö 16.05, 17.05 och 17.30 från Mariehamn.

Kvällstrafiken

Hammarlands kommun har önskat i andra hand att resurser satsas på turer som möjliggör för invånare att ta sig till och från aktiviteter i Mariehamn, en tur från Frebbenby 17.15 med retur från Mariehamn 21.00.

Utredaren föreslår att om medel kan frigöras sköts kvällstrafiken med buss eller taxi som s.k. köptrafik av landskapsregeringen.

Linje 2,3,4 Godby -----

Direktlinjer Godby – Mariehamn

Sundqvist Buss har inlämnat ett förslag hur vi kan förbättra linjetrafiken mellan Godby och Mariehamn med direkt trafik. Trafiken behövs både på morgonturerna samt på eftermiddagsturerna. Direkttrafiken är tänkt att gå raka vägen mellan Godby och Mariehamn. I Mariehamn skulle trafiken gå via Strandsnäs. För att även kunna serva de som bor i Jomala så finns möjlighet att bygga hållplatser vid ÅCA korsningen vid befintlig gångtunnel under vägen. Tanken är att denna trafik skall vara ett komplement till befintlig trafik. Sundqvist Buss hoppas att förslaget som kostar ca 39.000 €/år är genomförbart med start från hösten 2009. Priset är räknat enligt vinterturlistans tidsperiod.

06.00 Kroklund – Kvarnbo – Godby

06.25 Godby – Mariehamn

07.30 Mariehamn – Godby

08.00 Godby – Mariehamn

16.45 Mariehamn – Godby

17.10 Godby – Mariehamn

17.30 Mariehamn – Godby

17.55 Godby – Kroklund via Pålsböle

Bosse Ahlnäs föreslår att landskapet borde bygga busshållplatser längs nya Godbyvägen vid de större korsningarna. Busshållplatserna skulle inte bara betjäna de turer som kör direkt Mariehamn – Godby utan också de bilister som stannar för att prata i sina mobiltelefoner och vill skicka mess. På en sträcka på över 15 km mellan Mariehamn och Haraldsby finns idag inga busshållplatser.

Linje 4 -----

Kostnadseffektivering av busstrafiken på linje 4

Vårdö kommun framför i sitt utlåtande:

Under vinterhalvåret finns det om vardagar 9 st bussturer till Vårdö, av vilka 5 turer är anslutningsturer från och till ms Alfågeln i Hummelvik.

På morgonen avgår det bussar från Mariehamn till Vårdö kl. 05.55 och 06.15, vilka turer oftast kör så gott som tomma, de kan ha någon passagerare till Godby och Chips fabriken.

Då Viking Linjen och Eckerö Linjen lagt om sina turlistor finns det på vardagar inte längre några anslutningar i till rederiernas kvällsfärjor från 17.40 och 18.15 turerna från Vårdö Hummelvik.

För att inte köra tomma bussar kunde en buss vara över natten på Vårdö. Sundqvist Buss har chaufförer som bor i Vårdö och Sund. Turerna 05.55 Mariehamn – Vårdö och 18.15 Hummelvik – Mariehamn, skulle då bli obehövlige och inbesparingar skulle ske. Turen 17.40 från Hummelvik till Mariehamn skulle alltid vänta på ms Alfågeln och avgångstiden kunde kanske framflyttas till 17.45. De kostnader som då inbesparas kunde användas för en förmiddagstur om lördagar Mariehamn - Hummelvik – Mariehamn.

Landskapsregeringen har under flera år diskuterat att kollektivtrafiken borde konkurrensutsättas för att göra trafiken "billigare". De turer som lättast kunde konkurrensutsättas är lördagsturerna vintertid.

Turerna är inte beroende av andra turer och kunde skötas med buss eller taxi.

Lördagstrafiken på linje 4 i vinterturlistan

Vårdö kommun framför i sitt utlåtande;

Busstrafiken om lördagar till Mariehamn är mycket viktig för de personer som förvärvsarbetar och endast har lördag som ledig dag.

De som inte har egen bil utan är hänvisade till buss kan under 9 månader (18.8 – 6.6), under deras enda ledig dag inte åka till Mariehamn, då det inte finns någon anslutningstur från Alfågeln morgontur i Hummelvik. Denna trafik skulle inte bara Vårdö ha nytta av, utan också Brändö, Kumlinge, Sund, Godby och Jomala kyrkby.

Busstrafik om lördagar med förmiddags- och eftermiddags-anslutningsturer till färjorna i Hummelvik, Svinö och Långnäs infördes genom ett politiskt beslut av landskapsstyrelsen 16.8.1999.

Förmiddagsturerna i vinterturlistorna om lördagar indrogs på linje 4 den 4.6.2004, medan de blev kvar på linje 5.

Regionerna på Åland borde behandlas lika. Då det finns morgon- och kvällsturer om lördagar vintertid till Långnäs för invånarna i de södra skärgårdskommunerna borde invånarna i de norra skärgårdskommunerna och på norra Åland ha samma service med busstrafik morgon och kväll till Hummelvik.

Godby

Bosse Ahlinäs framhåller att chaufförerna brukar någon gång säga "bussbyte i Godby", men aldrig om det är den främre bussen eller bussen bakom som kör till Västra Saltvik och Geta respektive Östra Saltvik. Sommartid borde informationen också ges på finska och engelska för turisterna.

Bosse Ahlinäs framhåller vidare att i Godby vid Mattssons borde finnas tre busshållplatser och man borde med tydliga skyltar ange på hållplatserna vilken buss som kör till Geta, Saltvik respektive Vårdö. Det är nog så avskräckande för turister som inte kan svenska och också för passagerare som inte åker ofta att veta vilken buss man skall byta till i Godby. Liknande skyltning skulle också behövas vid hållplatserna vid Godby högstadium.

För att underlätta bussbytena i Godby borde en kartschiss publiceras i busstidtabellshäftet som visar bussarnas placering vid Mattssons i Godby samt vid Godby Högstadium om morgonen och eftermiddagen. På hållplatserna vid bussplan i Mariehamn och i Godby skulle också kartan finnas uppsatt.

Vid Godby Hotell i riktning från Mariehamn mot Vårdö saknas busshållplats.

Bussbyte i Godby

Hållplatsen vid Kastelholms slott

Bosse Ahlnäs framhåller i sitt utlåtande;

Sommaren 2007 började en busstur trafikera via Kastelholms slott och en busshållplats sattes upp vid Porthuset. Sommaren 2008 fanns ingen hållplatsskylt och utanför Porthuset är det dessutom förbjudet att stanna. Hur skall då passagerare från Kastelholms slott till Bomarsund och Vårdö, veta var de skall vänta på bussen. Tidtabellen på denna plats bör vara mycket tydlig och på flera språk. Sommaren 2007 väntade flera passagerare vid hållplatsen på en buss vid Kastelholms slott som aldrig kom.

Hållplatsen vid Kastelholms slott sommaren 2007
Med individuellt nummer 4124

Hållplatsen vid Vårdö kyrka

Bosse Ahlnäs framhåller i sitt utlåtande att vägbelysningen vid Vårdö kyrka slutar så att det är helt mörkt vid busshållplatsen vid kyrkan. Hållplatsen är en de mest anlitade hållplatserna i Vårdö, varför vägbelysningen borde utökas med två ljuspunkter (stolpar) så att också hållplatsen skulle vara upplyst.

Vändplan vid Strömsby

Vårdö kommun och Bosse Ahlnäs framhåller i sina utlåtande; Då Ålands Skolmuseum i Vårdö färdigställdes år 1992 byggde landskapets trafikavdelning en parkeringsplats för bilar som besöker museet vid infarten till bostadsområdet söder om museet, nuvarande Viktorsgränd. Under de senaste åren har bussturerna till Strömsby utökats och fr.o.m. hösten 2008 är det ca 4-5 bussturer varje vardag som vänder vid bostadsområdet i Strömsby, vid Konvaljevägen. Då bussar som besöker skolmuseet backar in eller ut från huvudvägen till eller från parkeringsplatsen vid Viktorsgränd uppstår ibland farliga situationer då bussen är tvärs över huvudvägen och sikten från norr är begränsad. Liknande farliga situationer uppstår då linjebussarna backar in eller ut på Konvaljevägen som ligger ca 150 m söder om Viktorsgränd. För att förebygga att en trafikolycka inte inträffar borde landskapets vägavdelning låta projektera och bygga en vändplan för bussar på lämpligt ställe vid landsväg nr 680 söder om Ålands skolmuseum. Vändplanen skulle betjäna både linjetrafiken och bussar som besöker skolmuseet.

Kvällstrafik

En vårdöbo har önskat kvällstrafik från Mariehamn till Vårdö.

Utredaren konstaterar att Vårdö kommun och Sundqvist Buss har under flera års tid haft försökstrafik med kvällsturer, men trafiken har lagts ner på grund av för få passagerare.

Linje 5 -----

Bussanslutning från Södra linjen på morgonen kl. 09.15 från Långnäs till Mariehamn

Sottunga kommun framhåller att den viktigaste åtgärden för att öka användningen av kollektivtrafik bland Sottungabor vore att införa en direkt bussförbindelse från Långnäs till Mariehamn alla dagar hela året vid morgonfärjans ankomst. Idag finns det ingen bussanslutning från Långnäs från färjan som anländer kl. 09.00. Första anslutningen finns från färjan som anländer 11.10 / 11.30 till Långnäs.

Kökars kommun konstaterar att kommunen under flere års tid anhållit om att bussförbindelsen mellan Långnäs och Mariehamn måndag – fredag kl. 09.15 återinförs. Bussförbindelsen utnyttjades före indragningen särskilt av äldre personer som besöker sjukhuset för prover och läkarbesök men även av andra personer som av en eller annan orsak inte har möjlighet eller vill ta egen bil, eller inte ens äger en bil. För att ge bussturen bättre beläggning borde bussen vid behov vänta och vara på plats när färjan kommer till Långnäs, tros att färjan kan vara en smula försenad. Förslagsvis kunde bussen starta från Mariehamn ca kl. 08.30 och avgå från Långnäs då färjan anlät ca 9.10 – 9.15 och gå direkt till Mariehamn utan invikningar på vägen.

Utredaren konstaterar att turen 09.16 från Långnäs till Mariehamn trafikerade ännu under våren år 2004. Paradoxalt finns det kollektivanslutningar på Kökar och på Kumlinge till färjorna som anländer kl. 09.00 till Långnäs, men sedan ingen kollektivtrafik från Långnäs till Mariehamn. Utredaren anser att denna trafik borde ha hög prioritet samt att om inte kollektivtrafik kan ordnas alla dagar i veckan, så åtminstone någon dag / några dagar i veckan. Utredaren lämnar ett förslag till hur anslutningstrafik kunde ordnas med Skärgårdsexpressurer. Utredaren har uppgjort ett förslag som finns under Prioritering av förbättringar i kollektivtrafiken

Turen från Mariehamn 17.05

Lemlands kommun önskar att turen från Mariehamn kl. 17.05 borde senareläggas till 17.15 eller 17.30. De som slutar sitt arbete kl. 17.00 hinner inte alltid åka hem med 17.05 turen.

Utredaren konstaterar att skulle turen senareläggas med 10-25 minuter faller kombinationen i Svinö med Föglöfärjan bort (nu bussankomst 17.40, färjavgång 17.45 - följande avgång först 19.40). Också anslutningen i Långnäs till Södra färjlinjen kl. 18.15 faller bort om bussturen från Mariehamn senareläggs med mera än 15 minuter. Finns det resurser kunde en ny busstur på linje 5 avgå från Mariehamn kl. 17.30 så långt längs linjen som det finns passagerare.

Kvällstrafik kl. 21.00 / 21.30 från Mariehamn

Lemlands och Lumparlands kommuner har önskat/krävt att kvällstrafik med buss inleds på linjen Mariehamn – Lumparland med en busstur som startar ca kl. 21.30 från Mariehamn.

Föglö kommun har önskat en tur till Föglöfärjans avgång i Svinö kl. 21.00. Denna kvällstur bör vara en långsiktig satsning 2-3 år för att ge den en verklig chans.

Utredaren föreslår att om medel kan frigöras sköts kvällstrafiken med buss eller taxi som s.k. köptrafik av landskapsregeringen.

Söndagstur från Lumparland kl. 09.20

Lemlands kommun önskar att turen från Lumparland på helger kl. 09.20 med ankomst till Mariehamn kl. 10.00 borde tidigareläggas så att man är kl. 09.30 i Mariehamn. Då vore det möjligt att hinna med färjförbindelser i Mariehamn.

Utredaren konstaterar att turen 09.20 om söndagar kombinerar i Långnäs under vinterperioden med ms Gudingen som anländer till Långnäs kl. 09.00 och med ms Föglöfärjan som anländer till Svinö kl. 09.25. I Mariehamn finns det endast på förmiddagen vid denna tid vidareanslutning till Sverige med ms Cinderella kl. 09.55 till Stockholm.

Trafik sommartid till Flaka

Gudrun Arebert och ett tiotal personer i Vessingsboda, Flaka och Västerånga har sänt en skrivelse där de påpekat att invånarna i Vessingsboda, Flaka och Västerånga saknar bussförbindelse under den tid skolorna är lediga. Hur skall vi kunna ta oss till Mariehamn; läkare, tandläkare, frissa, bibliotek och diverse butiker mm. De flesta av oss saknar bil och körkort. Personerna har föreslagit att bussen som går från Långnäs vardagar 10.20 och som inte passar någon färja i Mariehamn vore bra med retur 16.05 som inte heller passar någon färja. Förslagsvis tisdag eller onsdag och kanske minibuss.

Uttredaren konstaterar att bussturen 10.20 från Långnäs en dag i veckan sommartid kunde köra via Flaka. Däremot kan inte turen 16.05 från Mariehamn köra via Flaka. Bussen anländer till Svinö 17.40, varifrån Föglöfärjan avgår kl. 17.45. Returen kunde ske med kollektivtaxi som kör en bestämd dag i veckan under sommaren från Söderby till Vessingsboda, Flaka och Västerånga.

Linjen Mariehamn – Hummelvik / Torsholma - Åbo

Sommarlinjen Mariehamn – Hummelvik – Torsholma – Åbo

Bosse Ahlnäs framhåller i sitt utlåtande följande punkter beträffande sommarbusslinjen Torsholma - Åbo.

1.

På hållplatsen i Mariehamn för linje 4 borde finnas en skild tidtabellsram för bussanslutningen sommartid Mariehamn – Åbo. Sundqvist Buss (Leila Öhman) har i samarbete med Vainion Liikenne låtit sammanställa en sådan tidtabell sedan år 2003. En motsvarande tidtabellsram borde också finnas i Torsholma, som är ändhållplats för linjen Torsholma – Åbo.

2.

Sommartid kunde finnas en extra skylt t.ex. av den modell Eckerö Linjen och Viking Line använder på hållplatserna mellan Stockholm och Grisslehamn / Kapellskär. På skylten skulle stå ÅBO med stora bokstäver och texten "Bussförbindelse genom skärgården till Åbo."

Skylt i Ålmsta

Skylt i Norrtälje

3.

Innanför bussens vindruta kunde också finnas en skylt med Finlands flagga och texten "Åbo Turku".

4.

Ålandstrafiken / Sundqvist buss borde komma överens med Vainion Liikenne att linjen Torsholma – Åbo skulle trafikeras under samma tid som sommartidtabellen gäller för busstrafiken på Åland, men med start då skolornas sommarlov börjar på fastlandet. Sommarturlistan på Åland gällde 7.6.2008 – 17.8.2008 medan turlistan för Torsholma – Åbo bussen gällde 2.6.2008 -10.8.2008.

Skolornas sommarlov på Åland

Skolornas sommarlov i riket

7.6.-17.8.2008

2.6.-10.8.2008

6.6.-19.8.2009

9.6.-18.8.2010

Uttredaren konstaterar efter att ha diskuterat ärendet med representanter från Vainion Liikenne att skolornas sommarlov infaller under olika tidpunkter på Åland och på fastlandet. Busstidtabellen på

linjen Åbo – Torsholma måste gälla under den tid skolorna har sommarlov på fastlandet då turen ingår i en helhet med andra turer som trafikeras under samma tidsperiod.

5. Torsholma

På hållplatsen i Torsholma borde finnas en tidtabellsram och en tidtabell för Vainion Liikennes busslinje Torsholma – Åbo. Då det är en ändhållplats är det litet märkligt att trafikavdelningen inte försett hållplatsstolpen med en tidtabellsram och tidtabell.

6. Osnäs

I Osnäs borde också finnas en skylt med texten "Osnäs" som förekommer i turlistorna på Åland. Nu finns endast en skylt med texten "Vuosnainen". Det är inte så lätt för turisterna att veta att Osnäs är samma plats som Vuosnainen.

Den vänstra väntefilen i Osnäs borde reserveras för bussar och lastbilar så att bussarna först kan köra ombord på ms Viggen. Dels har linjebussen bråttom till Torsholma och tillbaka till Åva och dels har bussar ibland hamnat i mitten på Ms Viggen och då båda hyllorna är nedfällda går det inte alltid att öppna båda busdörrarna.

Nu står det ofta personbilar i båda filerna. Det finns också en text att obokade bilar tas om det finns rum ombord i den ordningsföljd de anlärt till hamnen. Hur skall besättningsmännen kunna veta i vilken ordningsföljds bilarna kommit, då bilarna finns i två köer.

Markering borde också göras i asfalten i väntefilen så att inte infarten till parkeringsplatsen täpps till.

Bilköerna i Osnäs – den ena filen borde reserveras för bussar så att bussarna inte hamnar mellan de nedfälda hyllorna. På bilden är infarten till parkeringsplatsen till höger om kön helt tilltäppt.

På hållplatsskylten i Osnäs borde finnas Vainion Liikennes turlista för busstrafiken till Åbo och Arto Ojantos turlista för kollektivtaxin till Gustavs kyrkby.

7. Åbo

På motsvarande sätt som i Mariehamn borde på hållplatsen på Åbo busstation varifrån bussen till Torsholma avgår finnas en extra skylt t.ex. av den modell Eckerö Linjen och Viking Line använder på hållplatserna mellan Stockholm och Grisslehamn / Kapellskär. På skylten skulle finnas "Ålands flagga" och texten Maarianhamina Mariehamn – lähtö /avg. 11.00. saap./ank. 18.10 /19.10.

Busshållplatsen i Åbo varifrån bussarna till Gustavs och Torsholma avgår.

Innanför bussens vindruta kunde också finnas en skylt med Ålands flagga och texten "Maarianhamina Mariehamn".

Synpunkter och idéer om trafiken i Jomala Finström, Saltvik och Hammarland

JOMALA -----

Kalmarnäs, Solberget, Möckelö, Sviby

Jomala kommun föreslår för landskapsregeringen att möjligheterna att utvidga busslinjernas verksamhetsområde till bostadsområdena Kalmarnäs, Solberget, Möckelö och Sviby utreds.

Utredaren föreslår att en busstur genom Sviby skulle ske med en av Sundqvists Buss morgonturer till Mariehamn som skulle köra via Sviby samt att bussen på linje 4 på turen 16.05 från Mariehamn skulle köra via Sviby till Jomala, medan bussen på linje 2 på samma tur 16.05 skulle köra via sjukhus-hållplatsen och längs Gamla Godbyvägen till Jomala. Detta skulle inte medföra några tilläggskostnader samt göra 16.05 turen på linje 4 snabbare då bussen inte skulle behöva köa för att köra in i "Bläckfisken/Rökeri" rondellen.

FINSTRÖM, SALTVIK -----

Näås, Pettböle. Tjudö, Vandö, Torrbolstad, Pålsböle

Sundqvist Buss har hos landskapsregeringen anhållit om utökat linjetillstånd så att sträckan Saltvik Näås, Pettböle. Tjudö, Vandö, Torrbolstad, Pålsböle vidare till Godby ingår i befintligt tillstånd.

Sundqvist Buss har för avsikt att inleda linjetrafik på nämnda sträcka från hösten 2009. Tanken är att inrätta trafik som skall gynna befolkningen i berörda kommuner såsom skolelever och de som skall till sina arbetsplatser samt övriga som uppehåller sig i berörda områden, Trafiken skall anpassas efter övrig trafik så att passagerarna kan åka vidare till Mariehamn mm. Denna trafik är ett steg i strävan att kunna utöka passagerare på linjetrafikens och denna sträckning har idag ingen befintlig linjetrafik. Boende från dessa områden har efterlyst möjlighet att kunna åka buss till skolor och arbete mm.

HAMMARLAND -----

Kommunstyrelsen i Hammarland har 26.8.2008 beslutit att genom kommunens infoblad efterhöra förslag och idéer från invånarna angående förbättring av beläggning och annan utveckling av kollektivtrafiken.

Följande frågor har ställs:

1. Vad behöver förbättras för att Du eller någon annan i din familj skall lämna bilen hemma och istället anlita kollektivtrafiken?
2. Saknar Du någon linje i turlistan?
3. Kan avgiftssystemet förbättras?
4. Har Du andra förslag?

Följande svar har fåtts på frågorna från invånare i Hammarland:

1. Vad behöver förbättras för att Du eller någon annan i din familj skall lämna bilen hemma och istället anlita kollektivtrafiken?

"Fler turer både morgon och kväll. Beställningstrafik kan vara en idé men det kräver en del både av passagerare och chaufför".

"Morgonturen som går till stan c. 7.10 från Frebbenby borde gå lite senare. Onödigt att komma fram c. 7.40 när man börjar kl. 8.00."

"Eftersom bussarna går ganska ofta ut till H:land så skulle det räcka med billigare priser. Det är, trots sänkningen av busspriserna alldeles för dyrt. Egentligen borde det vara gratis. Det kunde ju räknas in i miljöpolitiken, att de som ansvarar för hur den förverkligas betalar notan."

"Varför går alla bussar Mariehamn Östanträsk via Långträsk? – Kattby? Och vice-versa. H:land Torpborna har också servicen i Mariehamn"

"Billigare o turlista ex. varannan timme. Arbetstider kl. 7.00, kl. 8.00 vissa dar kl. 15.30 och kl. 16.30 hem."

"Mer exakt tidtabell och att bussen håller tidtabellen. Gärna högre turtäthet."

"Buss från Bovik kl. 6.15 hem 16.00."

"Tvärförbindelse mellan H:land och Godby."

"- Bussar som finns, - Bussar som passar jobbtider, - Bussar som har ett bra pris i förhållande till servicen, - Bussar som går tidseffektivt."

2. Saknar Du någon linje i turlistan?

"16.35 från Mariehamn."

"Det kunde gå en buss från M:hamn till H:land (Eckerö) 19-20-tiden. Det blir länge att vänta till 22-bussen ifall man missar eller att 17.30-bussen inte passar."

"Det finns ingen busslinje Kattby-Hellesby-Samuelstorp-Torp-Östanträsk-Mariehamn och vice versa."

"Hur hinner man från stan ut till Norrböle när man börjar kl. 7.00 och 8.00?"

"En tur som avgår 20-30 min senare än första turen, d.v.s. ca 7.30 från Frebbenby/Kattby. En senare buss från stan sommartid."

"Bättre tider i matartrafiken må-fr stadsturer morgon-kvällsturer sommar som vinteråret."

"Kvällstur på vintern. Går inte att åka in på restaurang finns inga kvällsturer."

3.. Kan avgiftssystemet förbättras?

"Det skall vara klart billigare än att köra bil men ej gratis."

"Flergångskorten (25 o 50 ggr) borde gälla längre än ett år."

"Ja, det kan bli billigare eller allra helst gratis."

"Gratis buss"

"Att kunna betala med kort på bussen."

"Även gratisbuss på landsbygden."

"Avgifterna tycker jag är ganska bra. Priserna har ju sänkts och det känns helt rätt, men de borde inte höjas heller om nätet skulle bli utbyggd..."

4. Har Du andra förslag?

"Busskortskostnaden får dras av i sin helhet i kommunalbeskattningen."

"A) De kunde ju köra med en mindre buss då de av erfarenhet vet att det brukar vara lugnare. B)ordna något jippo – "ta bussen från Eckerö, shoppa loss i stan och åk hem igen inom loppet av 3 h" el. dyl."

"Gratis buss, som i stan."

"Turer med låg beläggning kan köras med mindre bussar. Bör märkas ut i tidtabellen."

"Anpassa samhället efter buss!!"

"Trafikering med en busstaxi till varje full timme som gick från bussplan inne i stan."

KOORDINERING MED FÄRJORNA -----

Bussanslutningarna från skärgårdsfärjorna

Anslutningarna från skärgården till Mariehamn vardagar

Blå färg = kollektivtrafik i skärgården, färja och buss till Mariehamn

HUMMELVIK

Anslutning i skärgården	Färjankomst	Bussavgång
kollektivtrafik i Kumlinge och Brändö	08.50	09.10
kollektivtrafik i Kumlinge och Brändö	10.20	10.30
kollektivtrafik i Kumlinge och Brändö	17.30	17.40 (18.15)
kollektivtrafik i Kumlinge och Brändö	23.20	ingen bussanslutning

LÅNGNÄS

Anslutning i skärgården	Färjankomst	Bussavgång
kollektivtrafik i Kökar	09.00 södra	ingen bussanslutning
kollektivtrafik i Kumlinge	09.00 tvärgående	ingen bussanslutning
kollektivtrafik i Kumlinge	10.15 tvärgående	10.20 via Svinö 10.30
kollektivtrafik i Kökar	11.10 södra	11.35
	14.50 södra	ingen bussanslutning
kollektivtrafik i Kumlinge	15.30 tvärgående	16.00 (Svinö 15.40)
	17.25 södra	18.00 (Svinö 17.45)

SVINÖ

Anslutning i skärgården	Färjankomst	Bussavgång
kollektivtrafik i Föglö	10.25	10.30
	13.25	13.30
	15.25	15.40
	16.40	16.45
	17.40	17.45 via Långnäs

Lumparlands kommun har framhållit att då busstidtabellerna är anpassade till skärgårdsfärjornas turlistor skall bussarna alltid vänta på passagerarna från färjorna.

Kökars kommun framhåller att för att ge bussturena bättre beläggning borde bussen vid behov vänta och vara på plats när färjan kommer till Långnäs, trots att färjan kan vara en smula försenad på grund av invikningar till mindre öar, ishinder, lastningsproblem eller annan orsak. Vidare framför kommunen att färjorna bör meddela bussarna då färjan är försenad. Bussarna bör vänta 10 minuter.

Föglö kommun framför att dialogen mellan färjan/bussen måste bli bättre för att resenärerna ska kunna lita på att de slipper med färjan/bussen ifall någondera är försenad. Färjan/bussen ska vänta på varandra om någondera är försenad. Landskapsregeringen bör eventuellt fastställa hur lång tid färjan/bussen skall vänta.

Brändö kommun har bett att följande olägenhet skulle åtgärdas; Ett antal gånger under året, framförallt sommartid, har det hänt att de passagerare, på ms Alfågeln, som haft för avsikt att fortsätta med Sundqvist Buss Ab:s buss från Hummelvik riktning Mariehamn kunnat konstatera att bussen redan avgått från Hummelvik när färjan angjort hamnen. I bl.a. tidtabellen för färjan står det att bussen

väntar 10 minuter på färjan refererande till ankomsttiden enligt nämnda tidtabell. De som drabbas av färjans försening i kombination med bussens relativt låsta tidtabell är i regel pensionärer eller skolbarn. Ända möjligheten att ta sig vidare mot Mariehamn när bussen avgått är att beställa taxi. Olägenheten påpekas. Åtgärden kunde vara antingen att bussen, vid avfärd före färjans ankomst, beställer en annan buss till färjans faktiska ankomst eller att bussen förbinds vänta tills färjan faktiskt angör Hummelvik plus fem minuter. Som motivering anförs att de bussresenärer som kommer med färjan inte har några alternativ (i form av kollektiv trafik) och att de därför bör kunna lita på att det faktiskt finns en buss i hamnen när färjan anländer. Dessutom hänvisas till att det oftast är frågan om äldre personer / pensionärer eller / och skolelever för vilka alternativt taxi upplevs som både osäkert och dyrt. En säker / näst intill 100 % pålitlig busstrafik torde uppmuntra till ökat åkande medan dagens osäkerhet, om än liten, gör att passagerarantalet kan minska ytterligare d.v.s. de flesta tar för säkerhetens skull bil eller motsvarande.

Vårdö kommun framhåller att de bussturer som är anslutningsturer från färjorna och väntar på färjans ankomst utmärks ännu tydligare i turlistorna, t.ex. med **fet** eller *kursiv* stil och tydlig förklaring så att passagerarna längs rutten vet att turen kan vara försenad och inte bokar t.ex. läkarbesök för tidigt i Mariehamn.

Trafikavdelningen vid landskapsregeringen har den 3 februari 2009 vid enskild föredragning behandlat en trafikfråga om bussanslutning i Hummelvik.

Utdrag ur protokollet: Trafikavdelningen, .närvarande: beslutande: Landskapsregeringsledamot Runar Karlsson, föredragande: sjötrafikchef Bo Karlsson

Nr 20 – T10/08/5/14

Konstateras att vid tillfällen då färja eller buss är försenad är det inte möjligt att vänta allt för länge eftersom både buss och färja har egna tidtabeller att följa, förseningar går sällan att köra in och det kan innebära konsekvenser av varierande art under resten av dagen. Av denna anledning är det inte möjligt att undvika tillfällen då den så kallade anslutningen inte fungerar. Vid sådana fall är information till passagerare av yttersta vikt. Bussbolagen erhåller kilometerstöd per utgående från bussturlistan och landskapets budget, något åtagande att sköta busstransport specifikt av Alfågels passagerare finns inte. Insättande av extra kapacitet görs normalt i samråd med landskapsregeringen och innebär i så fall utökat kilometerstöd till bussbolaget.

Utredaren konstaterar att problemet med bussar som åkt i väg vid försenade färjor är stort och **måste ha hög prioritet och kan lösas på ett enkelt sätt** som borde kunna tillfredsställa alla parter. Det är ansvarslost och oförsvarligt att lämna turister, åldringar, barn och ungdomar kanske utan pengar till taxi och utan telefon i Hummelvik, Långnäs och Svinö då bussen åkt iväg. Utredaren har uppgjort ett förslag som finns under Prioritering av förbättringar i kollektivtrafiken.

Töftöfärjan

Vårdö kommun framhåller att Töftöfärjan alltid borde invänta tidtabellsenlig busstur, på samma sätt vajerfärjorna gör på fastlandet och i Sverige. Töftöfärjan förses med två GSM telefoner. Den ena är avsedd för bussar som kommer från Mariehamn hållet och den andra för bussar som kommer från Vårdö hållet. Då bussen är på ca 3 minuters köravstånd före färjan trycker chauffören på telefonens snabbvalsknapp för färjans telefonnummer. Färjeföraren behöver inte svara utan kan se i telefonens display vilken buss som kommer och från vilket håll inom 3 minuter och lägger då inte ut om färjan ligger vid färjefästet på rätt sida och färjeföraren kan då också reservera en plats i färjans mittfil för bussen. Nu är det mycket förargligt om färjan ännu inte lagt ut och mittfilen är fullsatt eller om färjan just lagt ut då bussen kommer och passagerarna har bråttom att hinna till någon anslutande färja, till något möte, läkarbesök eller har någon annan tid att passa. Då kan bussens turlistor också hållas bättre.

Den yttre filen på Prästö och på Töftö där bilarna väntar som skall åka med färjan borde vid vägkanten förses med en tydlig skylt som visar att filen endast är för linjebussar. Nu ställer sig många personbilar och turistbussar i denna fil.

En liknande skylt som finns i Heponiemi i Gustavs kunde med svensk text uppsättas på Prästö och Töftö

Förslag till utveckling av kollektivtrafiken

Attitydförändring

Vårdö kommun framhåller i sitt utlåtande att mera resurser borde sättas på att ändra invånarnas attityder att åka kollektivt. En reklambyrå borde anlitas för ändamålet. Man har ofta förebilder i samhället och mer och mindre kända personer som åker buss borde i reklamerna berätta varför de valt att åka kollektivt och inte med egen bil.

Trygghet - Information

Vårdö kommun framhåller i sitt utlåtande att i dag finns vid Bussplan telefonnumret till bussbolagens dejourtelefoner. Dessa nummer borde också finnas på en framträdande plats i tidtabellshäftet och på turlistorna som uppsätts på varje busshållplats.

Bosse Ahlnäs framhåller i sitt utlåtande att med bussturlistan som sänds ut till alla hushåll på Åland kunde medfölja en "pröva på" bussbiljett.

Alla chaufförer borde också när de kör i linjetrafik ha en namnskyld på rocken / västen / tröjan.

Månadskort

Hammarlands kommun påpekar att det är viktigt att avgifterna hålls på en låg nivå vilket även är fallet idag samt har önskat ett månadskort för kollektivtrafiken till ett förmånligt pris. Det att passagerare i större utsträckning använder månadskort leder till snabbare transporter då administration av biljettförsäljning minskar.

Flexibla arbetstider

Hammarlands kommun har önskat att landskapsregeringen kunde ordna en informationskampanj om att arbetsgivare på Åland kunde tillämpa mera flexibilitet vad gäller arbetstider för att kunna passa arbetstagarnas arbetsresor med bussturerna. Det här kunde motiveras med målsättningen att motverka klimatförändringen samt även med att minska antalet fordon i Mariehamns stad.

Tidtabeller

Hammarlands kommun framhåller att det är av stor vikt att bussturerna utvecklas så att tidtabellerna kan följas på ett bättre sätt än idag.

Sottunga kommun framhåller att för att man skall välja kollektivtrafik bör denna vara tillgänglig när behovet finns (inga väntetider), vara tidseffektiv (inga omvägar), förutsägbar (alla dagar, alla årstider) och förmånligare (ekonomiskt i första hand men även miljömässigt) än alternativen.

Föglö kommun framhåller att generellt bör kollektivtrafiken vara uppbyggd så att den är enkel att använda, inga större väntetider, eventuellt snabblinjer morgon och kväll för pendlare (ej invik), gör det attraktivt att åka buss

Turlistor – Hållplatser

Vårdö kommun framhåller i sitt utlåtande att turlistorna som uppsätts på hållplatserna borde vara hållplatsanpassade och visa avgångstiderna från den aktuella hållplatsen, så som är brukligt i större städer och i Mariehamn beträffande stadsbussens turlista.

Alla hållplatser borde förse med hållplatsens namn och med ett individuellt nummer. Nu stod det år 2008 t.ex. 424 både på turlistan som är uppsatt i Hummelvik och Sandösund. Hur kunde en turist, som inte kan svenska, som står vid hållplatsen i Sandösund veta att bussen 17.40 från Hummelvik aldrig kommer till hållplatsen med samma nummer i Sandösund.

Utredaren konstaterar att trafikavdelningen vid nyårstiden uppsatt ca 400 fyrsiffriga nummerskyltar på hållplatserna. Skyltarna visar i vilken zon hållplatsen finns och den sista siffran är hållplatsens nummer inom zonen. Synd att man inte samtidigt också försåg skyltarna med hållplatsens namn.

Utredaren föreslår att bussplanen i Mariehamn skulle förse med bänkar och om möjligt också med ett skyddstak för regn och snö.

Busshållplats på fastlandet med namn

Kombinationsturerna mellan Mariehamn och Åbo genom skärgården

Skärgårdsvägen Ab framhåller att bussarna och färjorna längs södra linjen bättre borde kombinera med varandra, samt vid förseningar vänta på varandra. Skärgårdsvägen Ab har busstrafik året runt på linjen Åbo – Galtby. Busslinjen betjänar inte bara skärgårdsborna som skall åka till Åbo utan är också ett intressant alternativ att resan från Åbo till Mariehamn med buss och färjor genom södra skärgården. Skulle trafiken utvecklas och linjen bättre marknadsföras skulle också busslinjen Långnäs – Mariehamn få flera passagerare.

Bosse Ahlnäs framhåller att kombinationsturlistan Mariehamn – Vårdö – Torsholma – Åbo borde vara mycket tydligare och mera lättläst, än den som nu finns i busstidtabellshäftet och Åland Skärgårdsguide samt att också en kombinationsturlista för södra linjen skulle medtas.

Utredaren föreslår att samarbetet mellan Ålandstrafiken och Skärgårdsvägen Ab respektive J. Vainion Liikenne Oy skulle vara livligare.

BUSSFÖRBINDELSE MELLAN ÅBO OCH MARIEHAMN - under skolornas sommarlov 2009

ÅBO - OSNÄS - ÅVA - BRÄNDÖ - TORSHOLMA - KUMLINGE - HUMMELVIK - MARIEHAMN

Bussförbindelse Åbo - Mariehamn. [Sträckan Torsholma - Hummelvik sker med ms Alfågeln](#)

	Åbo	Osnäs	Osnäs	Torsholma	Torsholma	Kumlinge	Hummelvik	Hummelvik	Mariehamn
må - fr	11.00	12.40	13.55	14.55	15.15	16.20	17.35	17.40	18.40
lö - sö	11.00	12.40	13.20	14.15	14.30	15.35	16.50	17.15	18.10

	Mariehamn	Hummelvik	Hummelvik	Kumlinge	Torsholma	Torsholma	Osnäs	Osnäs	Åbo
må,on,fr	08.00	09.10	09.30	10.50	11.55	14.55	15.55	16.15	17.55
må,on,fr				13.25	14.30	14.55	15.55	16.15	17.55
ti,to	10.30	11.35	12.00	13.25	14.30	14.55	15.55	16.15	17.55
lö	09.30	10.10	11.40	12.55	14.00	14.20	15.25	15.40	17.35
sö	10.05	11.10	11.40	12.55	14.00	14.20	15.25	15.40	17.35

Avvikande trafik under midsommarhelgen

BUSSFÖRBINDELSE MELLAN ÅBO OCH MARIEHAMN - 16.6.2009 - 9.8.2009

ÅBO - KORPO - KÖKAR - SOTTUNGA - ÖVERÖ - LÅNGNÄS - MARIEHAMN

Bussförbindelse Åbo - Korpo och Långnäs - Mariehamn. [Sträckan Korpo - Långnäs med färja](#)

	Åbo	Galtby	Galtby	Kökar	Sottunga	Överö	Långnäs	Långnäs	Mariehamn
må, ti	06.50	08.40	10.00	12.20	13.35	14.05	14.55	16.00	16.30
ti,o,to,f,s	13.10	15.10	15.15	17.35	18.55	19.25	20.05	20.25	21.10

	Mariehamn	Långnäs	Långnäs	Överö	Sottunga	Kökar	Galtby	Galtby	Åbo
må, lö	10.45	11.14	12.00	12.35	13.10	14.30	16.55	17.30	19.30

Max taxan på 4 €

Vårdö kommun framhåller i sitt utlåtande att få busspassagerare känner till att en bussresa kostar högst 4 € också om man byter buss och åker t.ex. Vårdö - Mariehamn och Mariehamn – Eckerö.

Ålandstrafiken borde bättre informera om detta i busstidtabellshäftet, i annonser och speciellt på ändhållplatserna i Hummelvik, Berghamn, Långnäs och Svinö.

Landskapsregeringen har 28 augusti 2007 fattat beslut om trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik i landskapet Åland (ÅFS 62/2007) Engångsavgiften för personbefordran i linjetrafik utgör för en resa upp till 6 km 1,80 Euro och för resor över 36 km 4,00 Euro. Taxan trädde i kraft 1.10.2007.

Landskapsregeringen har fastställt "Allmänna direktiv" för att landskapsunderstöd för kollektivtrafik i glesbygdskommuner. Enligt direktivet skall avgifter uppbäras av passagerare, motsvarande av landskapsregeringen fastställda avgifter för buss på förekommande sträckor.

Enligt motiveringarna till landskapets budget 2009 skall kommunerna kunna erhålla stöd för glesbygds- och martrafik uppgående till 80 % av de direkta kostnaderna förknippade med trafiken. Inga avgifter skall tas för denna trafik med tanke på den fastställda maxtaxan för linjetrafiken. Anslaget har ökat från 50.000 euro till 100.000 euro och trafiken skall vara kontinuerlig och koordineras med linjetrafiken.

Utredaren konstaterar att för en busstur på Åland betalar passageraren 4 euro, också om bussbyte sker, t.ex. Eckerö-Mariehamn och Mariehamn-Vårdö. Men vid byte mellan buss och kollektiv taxi har rätt stora olikheter på Åland och oklarheter. För busstrafiken är landskapsregeringen huvudman och för kollektivtrafiken med taxi och ersättande buss är kommunerna huvudman. Landskapsregeringen har 12.2.2009 sänt till kommunerna ett utdrag ur landskapets budget om understöd för kollektivtrafiken, men inte några anvisningar om hur understöd skall sökas och hur och när redovisningar skall insändas.

Utredaren föreslår att enkelbiljetterna som köps i bussarna berättigar till ett uppehåll på 2-3 timmar i samma riktning. Då butikerna på landsbygden minskar i antal har många passagerare som åker till Mariehamn också behov att göra ett uppehåll t.ex. i Godby eller Söderby under resan.

Ett problem finns beträffande **byte mellan Sundqvist Buss och Vainion Liikenne**. Passagerarna i Vainion Liikenne kan köpa en biljett ända från Helsingfors till Torsholma. Vainion Liikenne tillämpar den finska busstaxan med en minimiavgift på 2:90 euro. Följer man landskapsregeringens beslut borde passagerarna inom Brändö kommun betala enligt Ålands busstaxa och skilt på fastlandet enligt Rikets busstaxa. Men Vainion Liikenne trafikerar linjen Torsholma – Åbo utan ekonomiskt stöd från samhället, så om Vainion Liikenne måste tillämpa den åländska "billiga taxan" på Åland kommer bolaget säkert att kräva understöd för trafiken på Brändö av landskapsregeringen. Dessutom skulle det bli mycket komplicerat med två olika biljettapparater och passagerarna skulle måsta betala skilt Torsholma – Åva och skilt Osnäs – Åbo för att inte tala om vilken taxa som skall tillämpas på färjsträckan Åva – Osnäs över landskapsgränsen. För passagerarna skulle det då bli billigare att stiga ut ur bussen vid färjefästet på Åva och in igen i bussen vid färjefästet vid Osnäs. Det är kanske ändå bäst att det är, som det nu är. Men då borde det göras ett tillägg till landskapsregeringens beslut om trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik i landskapet Åland 62/2007 att trafiktaxan inte tillämpas på trafiklinjer mellan landskapet Åland och Finland..

Service

Bosse Ahlnäs framhåller i sitt utlåtande;

- Att tidningarna Åland och Nya Åland kunde finnas i bussarna som passagerarnas kan bläddra i.
- Det är ofta svårt att komma fram till Ålandstrafiken per telefon. Telefonsvararen borde därför meddela hur många som är i kö, så att man vet om man skall vänta eller ringa senare på nytt.
- Turister och personer som är osäkra på var de skall stiga av, vill ofta följa med hur bussen kör och se på sevärdheterna och Ålands vackra natur längs vägen. Solskyddet för chauffören är ofta nerdraget eller inte helt uppe vilket försvårar sikten framåt för passagerarna. Kunde inte chaufförerna i stället använda skärmmössa och solglasögon om solen lyser framifrån.
- I de bussar (Sundqvists ÅLD 20) som har navigatorer kopplade till en monitorskärm för passagerarna, borde speciellt sommartid monitorskärmen vara påkopplad så att turister ser var bussen befinner sig, som i flygplan.

Koordinering av buss- och färjturlistorna giltighetstider

Bosse Ahlnäs framhåller i sitt utlåtande att giltighetstiderna för buss- och färjturlistorna borde samordnas

Ruttaxan för skolskjuts

Föglö kommun anholder om att ruttaxan för skolskjuts slopas och om möjligt retroaktivt fr.o.m. den 1.10.2008. I andra hand, ifall detta av någon anledning inte bifalles anholder Föglö kommun om rätt för skolnämnden i Föglö att avvika från gällande ruttaxa och i stället anta ett pris per körd kilometer för skolskjutsen.

Ersättande busstrafik med beställningstaxi

Vårdö kommun framhåller i sitt utlåtande:

Under sommarperioderna 7.6.-19.8.2007 och 7.6.-17.8.2008 hade Sundqvist Buss förkortat "skolturen" som anländer vid 9-tiden till Mariehamn, så att bussen avgick från Prästö kl. 08.00. Till denna tur ordnade kommunen ersättande trafik med beställningstaxi.

Turen anlätades sommaren 2007 10 gånger och sommaren 2008 13 gånger. Trafikperioden var 50 dagar, så en buss hade kört mellan Vårdö och Prästö sommaren 2007 om 40 gånger och sommaren 2008 37 gånger.

Den ersättande trafiken med beställningstaxi kunde beställas både från Sandö och Hummelvik och på eftermiddagen fanns motsvarande trafik med beställningstaxi kl. 14.00 från Prästö till Vårdö. Denna trafik visade sig vara både kostnadseffektiv, flexibel och servicebetonad.

De ekonomiska ersättningarna följer dock olika regler. För bussturer som finns med i turlistorna betalar landskapet ett understöd per km till trafikidkarna, medan det understöd kommunerna får för anordnandet av kollektivtrafik består av en klumpsumma och inte av de verkliga kostnaderna. För närvarande är det oklart om kommunen får någon ersättning av landskapet för den ersättande busstrafiken.

Då landskapsregeringen fr.o.m. den 1 oktober 2007 infört en maximal busstaxa om 4 € har kommunfullmäktige i Vårdö varit tvungen att tillämpa en noll (0) taxa för anslutningarna med beställningstaxi till och från bussturerna mellan Vårdö / Prästö och Mariehamn. Kommunerna bör garanteras full ersättning för denna trafik.

På detta sätt med beställningstaxin kunde kollektivtrafiken ordnas på turer där det inte varje dag finns passagerare, eller där passagerarantalet är lågt.

Administration

Vårdö kommun framhåller i sitt utlåtande:

Den kollektivtrafik som idag bedrivs med taxibilar borde också administreras av landskapsregeringens trafikavdelning och skötas som köptrafik så som på fastlandet där länsstyrelsen handhar trafiken. Trafiken skulle då konkurrensutsättas och kunna skötas antingen med taxi eller buss.

Då föreningar, kommuner eller församlingar i skärgårdskommunerna behöver resa till fastlandet med beställd buss, borde förfarandet vara litet smidigare. Då det inte finns i skärgårdskommunerna några bussar i yrkesmässig trafik måste buss beställas från fasta Åland. Åt bokningschefen borde ges fullmakt att gruppen skulle få boka buss hela vägen och resa avgiftsfritt. I dag skall beslut i sådana ärenden tas av trafikministern på enskild föredragning av bokningschefen, vilket är väl byråkratiskt.

Beställningstrafik med buss i skärgården

Landskapsslagen § 14 (1976/33) om yrkesmässig trafik stadgar om Beställningstrafik med buss: "Idkare av personlinjetrafik har rätt att efter beställning uthyra buss, motsvarande fordon eller fordonskombination jämte förare för tillfällig transport eller färd även till orter utanför den egentliga linjen om ej den regelbundna trafiken lider men därav."

På Kökar finns idag en buss i som är registrerad för privat trafik, då linjetrafiktillstånd saknas, samt en taxibil. Behov finns, speciellt sommartid att transportera större grupper på Kökar. Då bussen på Kökar inte får användas i yrkesmässig trafik måste grupper som kommer till Kökar ha med sig en egen buss på färjan, som dels upptar däcksutrymme och gör resorna dyra då bussen måste vara flera timmar på färjan samt erlägga avgift. Ortens enda taxibil har ingen möjlighet att klara av dessa transporter av grupper på Kökar.

Utdetaren föreslår på grund av de speciella förhållandena i kommunerna i skärgården, att landskapsregeringen kan efter att ha hört kommunens åsikt, bevilja ett tillstånd för beställningstrafik med buss i skärgården, också om sökanden inte har linjetrafiktillstånd. Tillståndet skulle vara begränsat och gälla endast trafik inom en bestämd skärgårdskommuns område eller alla skärgårdskommuners områden.

Nytänkande

"Kalla på buss-knapp"

Bosse Ahlnäs framhåller i sitt utlåtande;

Hållplatserna på sidovägarna, så som Vargata, Tosarby, Ämnäs och Gölby kunde förse med en "kalla på buss-knapp". Genom att trycka på knappen blinkar en lampa vid infarten till sidovägen och chauffören kör vissa bestämda turer längs sidovägen. Blinkar ingen lampa kör bussen längs huvudvägen. Trafiken blir på detta sätt snabbare för passagerarna, och bussarna kan spara in kilometer då de inte i onödan behöver köra längs sidovägarna. Denna teknik används b.l.a. i Sverige.

Telebuss

Bosse Ahlnäs framhåller i sitt utlåtande;

Någon tur med låg beläggning mellan Vårdö och Mariehamn skulle göras som en linje/beställningstur. Turen skulle köra längs huvudvägen mellan Prästö – Mariehamn och normalt bara köra via Godby Centrum och Jomala kyrka. Turen skulle ha ett eget GSM nummer och man kunde före avgången ringa och beställa bussen till byar och mindre landsvägar ca 1-3 km från huvudvägen.

Eget GSM nummer för varje buss

Bosse Ahlnäs framhåller i sitt utlåtande;

Om varje busstur skulle ha ett eget mobiltelefonnummer som finns med i turlistan kunde bussen göra smärre avvikelser från rutten på beställning, och då kunde sträckor med låg beläggning endast köras på beställning. Passagerarna kunde då också höra sig för om bussen är försenad. Man kunde börja med någon tur på försök.

Sammanfattning

Man kan konstatera att busstrafiken på Åland är väl utvecklad med rätt så tät trafik dagtid och med låga passagerartaxor, om man jämför med busstrafiken på fastlandet. Landskapet uppmuntrar passagerarna att åka kollektivt genom låga busstaxor men å andra sidan uppmuntrar landskapet också invånarna att åka med egen bil då kostnader för användning av egen bil för arbetsresor får avdras i kommunalbeskattningen. Det är därför en stor utmaning att göra busstrafiken för ålänningarna attraktivare än att använda egen bil. Då finansavdelningen vid landskapsregeringen har uppmanat avdelningarna att komma med förslag om en inbesparing av 2 % av utgifterna i den fastställda budgeten för år 2009 blir utmaningen ännu större.

Genom de sänkta busstaxorna och maxtaxan på 4 € som infördes 1.10.2007 har passagerarantalet på landsortsbussarna ökat med 17,5 % från år 2007 till år 2008. Passagerarantalet på stadsbussen, som har 0-taxa, har dock minskat under de senaste åren.

Busspassagerarantalet har under de senaste åren utvecklats på följande sätt:

	2005	2006	2007	2008
Landsortsbussarna	306.388	318.647	294.075	345.452
Stadsbussen	332.569	341.506	298.063	281.272

Passagerarantalet på linjerna 8 (Järsö), 9 (Sund) och 10 (Brändö) samt minitågen i Mariehamn och Eckerö ingår inte i ovanstående statistik. Dessa linjer erhåller ej heller samhällsstöd.

Samhällets (Landskapets/Mariehamns stads) stöd per passagerare

	2005	2006	2007	2008
Landsortsbussarna	4:03	4:33	5:26	4:72
Stadsbussen	1:51	1:54	1:81	2:43

Landskapsregeringens målsättning att vidtaga åtgärder så att passagerarunderlaget ytterligare ökar med minst 10 % är svår att uppnå då busstrafiken i dag till en del är anpassad efter skolelevernas behov av transporter. På flera linjer finns viktiga "arbetarturer" som ej trafikeras under skolornas sommarlov, jullov och sportlov. Detta medför att personer som förvärvsarbetar är tvungna att ha egen bil för att kunna ta sig till sitt arbete. Viktiga arbetarturer bör således trafikeras också under skolornas lov, om man vill få mera passagerare.

Önskemål om utökad kvällstrafik framförs ofta, men när sedan kvällstrafik finns lyser passagerarna med sin frånvaro. Sommaren 1989 fanns kvällstrafik på alla linjer kl. 22.05 från Mariehamn, men försöket med kvällstrafik blev kortvarigt och dyrt och passagerarna uteblev.

De olika regionerna på Åland har rätt olikartad trafik. Trafiken genom Mariehamns grannkommuner är rätt väl utvecklad då nästan alla bussar från landsbygden skall till Mariehamn. Men det finns också större samhällen på landsorten och nya bostadsområden som nästan helt saknar kollektivtrafik, så som Kalmarnäs, Solberget, Möckelö och Sviby.

På grund av färjtrafiken med Eckerö Linjen och skärgårdsfärjorna har Eckerö, Lumparland och Vårdö flera turer än kommunerna hade haft utan anslutningsturer till färjorna.

Passagerare till Sverige och till Finland borde behandlas likvärdigt och kunna åka för högst 4 € till färjhamnarna. I dag kostar en resa till Eckerö Linjen i Berghamn 3:90 €, till Viking Line i Långnäs 12:00 € och till Silja Line i Långnäs 14:00 €. Landskapet stöder i dag anslutningstrafiken till Eckerö Linjen (0:49 €/km) , men inte till Viking Line och Silja Line.

På fastlandet köps de små bussbolagen upp av de stora bolagen och bolag i Europa. Så länge bolagen på fastlandet klarar sig med biljettintäkter och intäkter från chartertrafik och utan stöd från samhället får de behålla sina linjer. Så fort linjerna erhåller samhällsstöd (köptrafik) måste linjerna konkurrensutsättas enligt EU:s direktiv. Risken att stora bussbolag på fastlandet eller i Europa skulle ta över trafiken på Åland är dock inte så stor på grund av Ålands geografiska läge och kravet på näringsrätt och hembygdsrätt enligt Ålands självstyrelselag.

Utredaren konstaterar att det skulle vara mycket olyckligt för samhället om linjebussstrafiken på Åland, under vardagar kl. 06 - 19, skulle konkurrensutsättas. Vi har nu på Åland två jämnstarka bussföretag, som båda ägs av fartygsrederier. Förutom dessa två bussföretag finns ett företag som sköter trafiken i Mariehamn med bussar som är anpassade för stadstrafik och trafiken till Järsö samt ett företag som sköter skolskjutstrafiken i Sund. Linjetrafiken och turerna går idag in i varandra med kombinationsturer och bussbyten och bildar en helhet för södra Åland, linjerna 1, 5, 6 och 7 samt för norra Åland, linjerna 2, 3 och 4, varför man inte kan plocka ut några enskilda turer och konkurrensutsätta dessa, förutom kvällsturerna och turerna under veckosluten. En konkurrensutsättning av huvudtrafiken på vardagar skulle sannolikt leda till att det endast finns ett bussbolag på Åland som sedan sköter all busstrafik utan konkurrens.

Beträffande finansieringen är i dag landskapet huvudman för busstrafiken på landsbygden medan kommunerna är huvudman för finansieringen av matartrafik, lokaltrafik och kollektivtrafik i respektive kommun. Bussbolagen erhåller km ersättning för den turlistade busstrafiken medan kommunerna erhåller 80 % i bidrag av landskapet för kollektivtrafik med taxi. På fastlandet upphandlas matartrafik och kollektivtrafiken i skärgården av länsstyrelserna som så kallad köptrafik. Trots konkurrensutsättningen på fastlandet är det i regel taxiföretagen i skärgården som länsstyrelserna tecknat köpavtal med.

Ålands landskapsregering borde bli huvudman för kollektivtrafiken i skärgården och matartrafiken. Tills landskapet blir huvudman bör kommunerna få garantier att de erhåller 80 % av kostnaderna. Hittills har det inte funnits några garantier, utan kommunerna har fått ett bidrag som fått utgöra högst 90 % av de godkända kostnaderna, dock högst en bestämd summa. Kommunerna borde få lämna in förslag till landskapet på rutter och tidtabeller för kollektivtrafik och matartrafik som kan ske med taxi eller buss och landskapet skulle sedan köpa trafiktjänster av de företagare som har linjetrafiktillstånd för buss eller taxitrafiktillstånd .

Landskapsregeringen bör dock se till att km ersättningarna för den turlistade busstrafiken och ruttaxan för taxiföretagarna är sakliga, skäliga och justeras vid behov.

Landskapsregeringens beslut om trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik i landskapet Åland (nr 62/2007) bör överses och ändras så att den överensstämmer med verkligheten.

Landskapsregeringen borde också överse systemet med skolkort och ersättningar för skoltransporter, som idag sker på ett mycket schablonmässigt och brokigt sätt. Här kunde säkert landskapet göra inbesparingar.

Prioritering av förbättringar i kollektivtrafiken med beaktande att servicen skall bli bättre och det skall kosta mindre för landskapet

Trygghet för skärgårdsborna
Skärgårdsexpressturer

Utredaren konstaterar efter att ha tagit del av kommunernas utlåtanden att ett av de största problemen idag är otryggheten hos skärgårdsborna om det finns någon buss i Hummelvik, Långnäs och Svinö då skärgårdsborna kommer med färjorna. De som har möjlighet åker därför med egna bilar, vilket belastar miljön och upptar däckutrymme på färjorna.

Landskapsregeringen har också framhållit i årets budget att busstidtabellerna samordnas med skärgårdstrafikens turlistor för de frigående färjorna.

Det är ansvarslöst och oförsvarligt att lämna turister, åldringar, barn och ungdomar, kanske utan pengar till taxi och utan telefon i Hummelvik, Långnäs och Svinö då bussen åkt iväg.

Hur skulle passagerarna på fasta Åland reagera om någon av bussturerna på Åland ibland uteblir och passagerarna väntar förgäves på en buss på hållplatsen.

Eller om en busschaufför på väg till Mariehamn, då bussen är försenad enligt turlistan, då bussen kommit till Jomala noterar att nu borde han vara i Godby och skjutsa hem skolelever säger åt passagerarna: "nu är bussen så sen att jag hinner inte köra er till stan, utan ni får stiga av här och försöka ringa efter en taxi om ni vill Mariehamn och jag hoppas ni har pengar till taxin."

Samma otrygghet känner skärgårdsborna då de märker att färjan är försenad och kanske kommer någon minut för sent så att anslutande buss redan har kört iväg till Mariehamn.

Linje 4 – Hummelvik

Utredaren föreslår att turerna kl. 09.10 / 10.30 och 17.40 från Hummelvik på linje 4 **fr.o.m. 6.6.2009** görs till "Skärgårdsexpressturer" som alltid väntar på ms Alfågeln och kör direkt till Mariehamn utan avvikningar längs mindre vägar. I turlistan finns inga mellantider vid hållplatserna till Mariehamn. Om dessa bussturer blir försenade inverkar det inte på följande turer, då busschauffören efter dessa turer har lunchpaus eller dagen är avslutad, om inte chauffören skall köra någon beställningstur.

Övriga passagerarna från Vårdö, Sund, Godby och Jomala har alternativa turer som håller turlistan om de skall t.ex. på läkarbesök, medan skärgårdsborna inte har några alternativ och redan utan förseningar med färjorna har långa resor..

För att inte göra det onödigt invecklat med vilken morgontur som kör till Hummelvik 08.00 eller 09.05, trafikeras turen 08.00 alla dagar och de dagar ms Alfågeln kommer senare till Hummelvik, väntar bussen i Hummelvik till avgången efter ms Alfågeln ankomst kl. 10.30. Bussen skulle således endast köra från Hummelvik de turer som kombinerar med ms Alfågeln ankomst till Hummelvik och inte som idag, två turer efter varandra till Vårdö, vare sig det kommer någon färja eller inte kommer.

Man skulle på detta sätt kunna dra in två turer i båda riktningarna mellan Mariehamn och Hummelvik. Bussturen 09.05 från Mariehamn och turen 09.10 eller 10.30 från Hummelvik samt turen 05.55 från Mariehamn och 18.15 från Hummelvik. En buss skulle således vara över natten på Vårdö, på samma sätt som två bussar i dag övernattar i Eckerö.

Beträffande linje 1 står det i turlistan "Inte alla dagar – se Eckerö Linjens turlista". På samma sätt skulle det stå i turlistan beträffande skärgårdsexpressturerna på linje 4 "Inte alla dagar – se ms Alfågeln turlista". Dessa två förmiddagsturer samt eftermiddagsturen har idag mycket få passagerare utöver passagerarna från ms Alfågeln.

Trafiken skulle bli tryggare och mera pålitlig för skärgårdsborna, vilket säkert skulle öka passagerarantalet på dessa skärgårdsexpresslinjer.

Linje 5 – Långnäs / Svinö

Från Långnäs borde 09.15 turen som indrogs år 2004 återinföras som en skärgårdsexpresstur **fr.o.m. 6.6.2009**. Visst är det litet underligt att det finns kollektivtrafik i Kökar och i Kumlinge till morgonfärjan, men sedan ingen buss från Långnäs till Mariehamn. Det går i regel en dag för skärgårdsborna att göra ett besök i Mariehamn. I dag har de som åker kollektivt och kommer från Kökar och Sottunga endast tid kl. 12.10 – 17.05 i Mariehamn. Genom att återinföra 09.15 turen, skulle de ha tid i Mariehamn 10.00 – 17.05, och hinna utföra mera ärenden i Mariehamn under dagen. Turen skulle till att börja med inte behöva trafikera alla dagar, utan någon dag / några dagar i veckan.

Från Svinö skulle 10.30 turen till Mariehamn göras till en skärgårdsexpresstur.

Utfaller experimentet med skärgårdsexpressurer på förmiddagen väl skulle på samma sätt turen 17.45 från Svinö och 18.00 från Långnäs bli skärgårdsexpressurer.

Ett GSM nummer anges också i turlistorna till vilket passagerare kan ringa och fråga t.ex. om ev. förseningar.

Lördagstrafiken i vinterturlistan

Förmiddagsturer på linje 4

Busstrafiken om lördagar till Mariehamn är mycket viktig för de personer som förvärvsarbetar och endast har lördag som ledig dag.

De som inte har egen bil utan är hänvisade till buss kan under 9 månader (18.8 – 6.6), under deras enda ledig dag inte åka till Mariehamn, då det inte finns någon anslutningstur från Alfågeln morgontur i Hummelvik. Denna trafik skulle inte bara Vårdö ha nytta av, utan också Brändö, Kumlinge, Sund, Godby och Jomala kyrkby. Busstrafik om lördagar med förmiddags- och eftermiddagsanslutningsturer till färjorna i Hummelvik, Svinö och Långnäs infördes genom ett politiskt beslut av landskapsstyrelsen 16.8.1999. Förmiddagsturerna i vinterturlistorna om lördagar indrogs på linje 4 den 4.6.2004, medan de blev kvar på linje 5.

Regionerna på Åland borde behandlas lika. Då det finns morgon- och kvällsturer om lördagar vintertid till Långnäs för invånarna i de södra skärgårdskommunerna borde invånarna i de norra skärgårdskommunerna och på norra Åland ha samma service med busstrafik morgon och kväll till Hummelvik.

Avsaknaden av anslutningsturer på lördag förmiddag från ms Alfågeln till Mariehamn kan jämföras med att det inte skulle finnas några färjturer på lördag morgon mellan Mariehamn och Kapellskär samt mellan Eckerö och Grisslehamn. Älänningarna skulle säkert reagera om man drog in dessa morgonturer.

Då bussturerna om lördagar har en rätt liten beläggning föreslår utredaren att lördagstrafiken under höst-, vinter- och vårperioderna på linje 4 konkurrensutsätts, så att de bussbolag och taxiföretag som finns på Åland får lämna in anbud. Det företag som sedan inlämnat det förmånligaste anbudet och utses att sköta trafiken beviljas sedan nödigt linjetrafiktillstånd. Är det ett taxiföretag som får sköta trafiken förbinder sig taxiföretaget att snabbt sätta in en extra bil om alla passagerare inte ryms med i en bil.

Landskapets kostnader för en buss Mariehamn – Hummelvik, 48 km á 0,97 €/km (basbelopp) = **46:56 €** men i praktiken är

Landskapets kostnader för en buss Mariehamn – Hummelvik, 48 km á 1,78 €/km = **85:44 €**

Landskapets kostnader för en taxi Mariehamn – Hummelvik, 48 km **45:88 €** minus biljettintäkter

Kostnaderna för taxin är beräknad enligt ruttaxa för taxibilar. Ruttaxan är inkl. moms.

Motsvarande kostnader för en tur Mariehamn – Långnäs

Landskapets kostnader för en buss Mariehamn – Långnäs, 32 km á 0,97 €/km (basbelopp) = **31:04 €** men i praktiken är

Landskapets kostnader för en buss Mariehamn – Långnäs, 32 km á 1,76 €/km = **56:32 €**

Landskapets kostnader för en taxi Mariehamn – Långnäs, 32 km **34:06 €** minus biljettintäkter

Kvällstrafiken till Godby

Sundqvist Buss har trafikerat kvällsbussturer kl. 19.15 och 21.30 från Mariehamn till Godby under skolterminerna sedan 16.8.2005. Före det hade Williams Buss under några år en tur kl. 23.45 från Mariehamn till Godby fredagar och lördagar. Turerna har dock haft en rätt liten beläggning och alla passagerare hade fått plats i en taxi.

Landskapets kostnader för en buss Mariehamn – Godby, 18 km á 1,78 €/km = **32:04 €**

Landskapets kostnader för en taxi Mariehamn – Godby , 18 km **22:24 €** minus biljettintäkter

Om passagerarantalet anses vara tillräckligt och medel finns föreslår utredaren att kvällstrafiken mellan Mariehamn och Godby konkurrensutsätts på samma sätt som lördagsförmiddagsturen till Hummelvik.

Matartrafik och kollektivtrafik med buss, minibuss eller taxi

Sundqvist Buss har i samarbete med Vårdö kommun under två års tid under sommaren genomfört ett mycket lyckat experiment, som både förbättrat servicen och inbesparat kostnader, det s.k. Prästö experimentet.

Under sommarperioderna 7.6.-19.8.2007 och 7.6.-17.8.2008 hade Sundqvist Buss förkortat "skolturen" som anländer vid 9-tiden till Mariehamn, så att bussen avgick från Prästö kl. 08.00. Till denna tur ordnade kommunen ersättande trafik med beställningstaxi. Turen anlätades sommaren 2007 10 gånger och sommaren 2008 13 gånger. Trafikperioden var 50 dagar, så en buss hade kört mellan Vårdö och Prästö sommaren 2007 tom 40 gånger och sommaren 2008 37 gånger.

Den ersättande trafiken med beställningstaxi kunde beställas både från Sandö och Hummelvik och på eftermiddagen fanns motsvarande trafik med beställningstaxi kl. 14.00 från Prästö till Vårdö. Denna trafik visade sig vara både kostnadseffektiv, flexibel och servicebetonad.

På detta sätt kunde matartrafiken och kollektivtrafiken ske på turer där passagerarantalet är lågt. På turer där det inte varje dag finns passagerare, kan trafiken ske på beställning. Busslinjerna skulle då förkortas i periferin, där detta är möjligt.

Landskapsregeringen skulle vara huvudman för denna s.k. köptrafik. Kommunerna lämnar in förslag till landskapet på rutter och tidtabeller för kollektivtrafik och matartrafik. Landskapet godkänner inom ramen för landskapets budget vilka linjer som bjuds ut till de företagare som har linjetrafiktillstånd för buss eller taxitrafiktillstånd genom anbudsförfarande. Trafiken kan ske med taxi, minibuss eller buss, trafikeras alla dagar eller vara beställningstrafik, Landskapet skulle sedan köpa trafiktjänster på samma sätt som länsstyrelsen på fastlandet upphandlar trafik.

Systemet med matartrafik och kollektivtrafik som köptrafik införs så fort detta är möjligt, senast 10.6.2010 då avtalsperioden med Williams Buss och Sundqvist Buss upphör.

Mariehamn – Godby, 18 km
Mariehamn – Hummelvik, 48 km
Mariehamn – Långnäs, 32 km
Mariehamn – Svinö, 28 km
Mariehamn – Eckerö, 34 km